

Øke innsikt i og kunnskap om utfordringsbildet og potensialet knyttet til bruk av digitale byggesøknader Sluttrapport

Utarbeidet av Capgemini Invent på vegne av faggruppen for
plan, bygg og geodata i DigiVestland

Kundens kontaktpersoner:

Arne Magne Håvardstun (Bergen kommune)

Heidi E. Ørjansen (Kvam Herad)

Siril Therese Sylta (Alver kommune)

Innholdsfortegnelse

1.0 Sammenheng	4
2.0 Innledning	5
2.1 Bakgrunn, formål og suksesskriterier for prosjektet	5
2.2 Prosjektets målsetting	7
2.3 Arbeidsgruppen	7
2.4 Metode og tilnærming til gjennomføring	8
3.0 Innsikt	11
3.1 Erfaringer fra andre regioner	11
3.2 Innsikt basert på kvantitative data	13
Oversikt over kommuner i Vestland med eByggesak	13
Utvikling i andelen digitale byggesøknader i Vestland	14
3.3 Innsikt basert på kvalitative data	18
Overordnede funn	19
Funn knyttet til de ulike hovedmålgruppene	21
Refleksjoner/kommentarer basert på innsikt og relevante suksesskriterier	26
4.0 Identifiserte tiltak for Vestland fylke	29
Tiltak 1: Skap et felles ønske om å realisere tiltakene i denne rapporten gjennom å etablere engasjement og eierskap til anbefalte tiltak	30
Tiltak 2: Skap felles forståelse, eierskap og engasjement knyttet til KS sitt veikart gjennom økt samhandling mellom kommune, DiBK og KS	31
Tiltak 3: Videreutvikle DigiVestland som et naturlig sted for samarbeid mellom kommuner	32
Tiltak 4: Etablere/videreutvikle samarbeidsplattform for å hjelpe mindre kommuner med anskaffelse og implementering av eByggesak	34

Tiltak 5: Revidere dagens bruk av eByggesak for å sikre at potensialet i fagsystemet tas ut og at ønskede gevinster blir realisert.....	35
Tiltak 6: Øke kunnskap om eByggesøknadsløsninger i kommunene	37
Tiltak 7: Lett å gjøre rett – forenkle, rydde og tilgjengeliggjør informasjon i front	38
Tiltak 8: Bruk strukturert og standardisert data som grunnlag for å identifisere årsaker til manglende kvalitet i søknader.....	40
Tiltak 9: Oppfordre til bruk av eByggesøk.....	42
5.0 Veien videre	43

1.0 Sammendrag

Faggruppen for plan, bygg og geodata i DigiVestland har kommet langt i arbeidet med å utvikle nettverket som et naturlig sted for deling av kompetanse og erfaring mellom kommuner om blant annet anskaffelse og innføring av digitale løsninger for plan- og byggesak. Nettverket arrangerte en fagdag den 30.5.2024 med veldig godt oppmøte fra kommunene i Vestland fylke. En sentral del av agendaen var å dele erfaringer fra anskaffelse og implementering av eByggesak, samt foreløpig innsikt fra dette prosjektet.

Selv om DigiVestland og faggruppen for plan, bygg og geodata» har kommet langt i samarbeidet, ønsket de gjennom dette prosjektet å øke sin innsikt i, og kunnskap om utfordringsbildet og potensialet knyttet til bruk av digitale byggesøknader både hos kommunene og søkerne i Vestland fylke. Fokus for prosjektet var primært knyttet til ansvarlige søkere.

I denne rapporten oppsummeres innsikten som prosjektet har innhentet i perioden mars – juni 2024. Gjennom kartlegging av kvantitative og kvalitative data er det identifisert en rekke utfordringer og mulige tiltak knyttet til hvordan kommunene i Vestland fylke kan øke andelen digitale byggesøknader og kvaliteten på disse.

Det er i dag flere kommuner med en høy andel digitale søknader. I snitt utgjør andelen digitale byggesøknader 70 % i de større kommunene. For disse kommunene ligger det største potensialet for å øke andelen digitale søknader i å få flere private til å søke digitalt framover.

Kommuner uten eByggesak har en liten nedgang på 2 % i andel digitale søknader i 2023 (fra 38 % i 2022 til 36 % i 2023). Hvorfor denne gruppen går mot trenden i fylket er uklar, men trolig har det en sammenheng med hvor bevisst kommunene er på å veilede og fremsnakke digitale løsninger i forhold til egen modenhet. For å øke andelen digitale byggesøknader i disse kommunene er det viktig at de styrker sin modenhet på digitaliseringsområdet.

Innsikten viser blant annet at det er stort behov for bedre dialog og samhandling mellom DiBK, KS og kommunene knyttet til KS sitt målilde, veikart og pågående tiltak. Gjennom å etablere/videreutvikle gode fora for samhandling vil gapet mellom disse aktørerene reduseres og bidra til å at digitaliseringsarbeidet kan gå mer i takt framover. Dersom kommune får økt innsikt og mer kunnskap om ny funksjonalitet som leverandører er forpliktet til å tilgjengeliggjøre for kommunene, vil de raskere kunne stille krav til sine leverandører og begynne å bruke denne funksjonaliteten. Gjennom bedre samhandling og innsikt i mulighetsrommet vil kommunene i større grad også kunne vurdere hvor vidt de bruker eByggesak riktig slik at ønskede gevinster kan realiseres. Gjennom å koordinere og standardisere behov på tvers av kommuner vil det bli lettere å ha en god dialog med DiBK og leverandører, noe som igjen vil gjøre det enklere for leverandører å utvikle og implementere ny funksjonalitet i henhold til nasjonale sjekklister og produktspesifikasjoner.

2.0 Innledning

2.1 Bakgrunn, formål og suksesskriterier for prosjektet

Bakgrunn:

Det er i dag krevende å søke om byggetillatelse. Søker må forholde seg til et komplisert regelverk, der uteglemte opplysninger kan føre til unødvendige forsinkelser i søknadsprosessen. For saksbehandler kan manglende informasjon føre til misforståelser og merarbeid.

Kommuner mottar i dag byggesøknader via e-post, papir og digitale løsninger. Det foreligger et potensiale i å øke andelen digitale byggesøknader. Søknader gjennom digitale løsninger bidrar til å forenkle prosessen, og er en fordel for både kommune og søker. Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) viser blant annet til følgende muligheter for kommunene knyttet til bruk av digitale byggesøknader:

- Redusert tid til registrering av søknader
- Mindre ressursbruk til oppfølging av mangelfulle søknader
- Mer effektiv veiledning til søkere
- Redusert arbeid med oppdatering av matrikkelen
- For søkere kan gevinstene være:
 - Enklere og mer effektiv søknadsprosess
 - Mer kostnadseffektiv nabovarsling
- Likhet på tvers av kommunegrenser – forutsigbarhet.

For å identifisere potensialet og hensiktsmessige tiltak var det behov for å øke innsikten i dagens situasjon knyttet til bruk av digitale byggesøknader i kommunene i DigiVestland.

Suksesskriterier og fallgruver:

I det innledende arbeidet ble det identifisert en rekke suksesskriterier og fallgruver som arbeidsgruppen har forsøk å hensynta kontinuerlig gjennom prosjektet. Disse er oppsummert i tabellen under.

Suksesskriterier	Fallgruver
1. Viktig at prosjektet treffer bredden; sikrer tilstrekkelig innsikt og kunnskap som bidrar til å ivareta behovene til kommunene avhengig av ulike behov gitt størrelse, volum, modenhet og lignende.	1. Risiko for endringsmotstand, opplever at nasjonale standarder og sjekklistene blir for omfattende for mindre kommuner med få saksbehandlere og færre byggesøknader. Viktig at vi som prosjekt henviser til direktoratets tydelige mål at vi skal ha nasjonale løsninger og felles sjekklistene/standarder. Merk: viktig at vi forstår hvorfor det evt. er motstand og hvordan dette evt. kan brukes til å tilpasse nasjonale løsninger og standarder til lokale behov.

2. Nåsituasjonsanalysen skal gi en god innsikt i den faktiske nåsituasjonen og fungere som en baseline for å kunne vurdere effekten av tiltak senere.	2. Risiko for at vi utvikler noe som ikke når ut til alle. Bør ses i sammenheng med punktet over. Viktig å sikre tilstrekkelig involvering og engasjement.
3. Innsikten må avdekke hvor forbedringspotensialene for økt kvalitet i søknadsløsningene ligger. Dette for at det blir mulig å identifisere eventuelle gap mellom dagens situasjon og ønsket målbilde.	3. Prosjektet får ikke tilstrekkelig tilgang på riktige ressurser og data som gir nødvendig innsikt og kunnskap til å forstå behovene til kommunene (ulike behov gitt størrelse, volum, modenhet og lignende). Dette bidrar til at kommunene ikke føler seg involverte og at løsningene vi lager ikke når ut til alle.
4. Prosjektet må jobbe proaktivt for å skape engasjement blant deltakerkommunene i DigiVestland.	4. Tidligere erfaringer viser at det kan være utfordrende å få leverandør av fagsystemet i tale. Dette arbeidet er ikke nødvendigvis noe de prioriterer høyt.
5. Skape interesse blant andre Diginettverk – andre kommuner.	
6. Prosjektet er avhengig av gode innspill fra kommune for å generere tilstrekkelig innsikt. Det er derfor viktig med god kommunikasjon til enhver tid for å sikre at de vi samarbeider med forstår hvorfor vi tar kontakt, samt bakgrunn og formålet.	
7. God kommunikasjon – forstår hvorfor vi tar kontakt – bakgrunn og mål.	

Tabell 1: Suksesskriterier og fallgruver

2.2 Prosjektets målsetting

I regi av DigiVestland ble det i mars 2024 igangsatt et prosjekt for å øke kunnskapen om digitale byggesøknadsløsninger hos kommunene. Samtidig skulle det etableres en felles fremgangsmåte for hvordan kommunene kan øke både kunnskap om og bruk hos søkere/innbyggere. Innledende oppstartsmøter avdekket at det også ville være hensiktsmessig å identifisere potensiale for å øke kvaliteten på de digitale søknadene som kommunene i Vestland fylke mottar. Dette fordi kommunene i dag opplever at det fortsatt er en stor andel søknader med feil og/eller mangler som krever mye manuell oppfølging fra saksbehandlerne. I revidert prosjektmandat ble målsetningen for prosjektet endret til:

Øke «Faggruppe for plan, bygg og geodata» i DigiVestland sin innsikt i og kunnskap om utfordringsbildet og potensialet knyttet til bruk av digitale byggesøknader både hos kommunene og søkerne i DigiVestland.

2.3 Arbeidsgruppen

Det har vært innleid en prosjektleder (Morten Velo) og virksomhetsutvikler (Hulda Seterås Fadnes) fra Capgemini Invent til å lede gjennomføringen av arbeidet. Arbeidet har vært gjennomført i tett samarbeid med representanter fra Faggruppe for plan, bygg og geodata i DigiVestland. Disse var Arne Magne Håvardstun – Bergen kommune, Siril Therese Sylta - Alver kommune og Heidi E. Ørjansen - Kvam Herad.

Deltakerne i arbeidsgruppen har vært delaktige i sentrale vurderinger underveis i prosjektet og har deltatt i relevante erfaringsutvekslingsmøter.

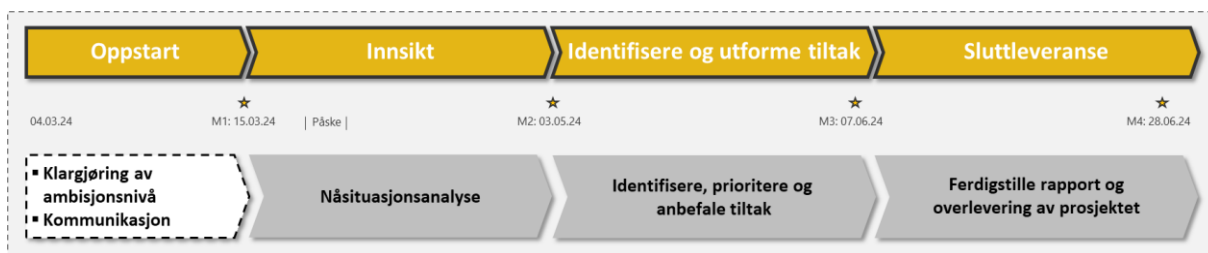
Prosjekteier har vært Simen Soltvedt (fagleder DigiVestland) og ansvarlig for prosjektets gjennomføring fra DigiVestland har vært Arne Magne Håvardstun som leder Faggruppe for plan, bygg og geodata i DigiVestland.

I tillegg har Marte Iversen (Avo Consulting) bidratt inn som koordinator, og støttet i forbindelse med prosjektgruppens innlegg på fagdagen til Faggruppe plan, bygg og geodata 30. mai 2024.

2.4 Metode og tilnærming til gjennomføring

For å få dekket kapasitet- og kunnskapsbehovet som prosjektet krevde, ble det anskaffet en prosjektleder og en prosjektmedarbeider innen virksomhetsutvikling fra Capgemini Invent, som hver utgjorde en ca. 50% stilling, over en periode på 16 uker, med oppstart i uke 10, 2024.

Gjennom prosjektet har det vært anvendt en praktisk og brukerorientert fremgangsmåte for å komme frem til de riktige tiltakene. Det har vært gjennomført ulike aktiviteter, gjennom fire ulike faser.

Figur 1: Overordnet prosjektplan

Oppstartsfase

I oppstartsfasen var hovedfokusset å sette rammer og avklare forventninger rundt det utlyste arbeidet. Det hadde gått en tid siden prosjektet var vedtatt til oppstart fant sted. Det var dermed behov for å gjennomgå mandatet og målsettingen til oppdraget på nytt. Arbeidsgruppen beskrev suksesskriterier, mulige fallgruver og gjennomførte en interessentanalyse. I tillegg ble roller og ansvar definert internt i arbeidsgruppen.

Innsiktsfase

For å innhente nødvendig innsikt har prosjektet benyttet seg av kvantitative og kvalitative metoder:

- **Kvantitative metoder:** For å kunne kategorisere kommunene i DigiVestland-samarbeidet på en hensiktsmessig måte, ble det sendt ut en forms-undersøkelse med spørsmål om hvilket fagsystem kommunene har. I tillegg ble det samlet inn tall for å beskrive antall innbyggere, totalt antall byggesøknader og andel digitale byggesøknader per kommune i dag. Disse var basert på Kostra-tall fra SSB (antall byggesøknader) og antall søknader som har gått gjennom DiBK sin løsning (antall digitale byggesøknader) for 2022 og 2023.

Det ble gjort intervjuer med SSB og DiBK for å avklare spørsmål rundt kvalitet i tallmaterialet.

- **Kvalitative metoder:** Ut fra kategoriseringen og responsen på forms-undersøkelsen ble det satt opp intervjuer med et utvalg kommuner i de ulike segmentene kommunene ble inndelt i (les mer om segmentene i kapittel 3). Prosjektet har intervjuet avdelingsledere og/eller saksbehandler(e) i kommunene for å innhente innsikt fra ledere og de som sitter tettest på saksbehandlingen, samt systemene som brukes i byggesaksbehandlingen. Tabellen under viser hvilke kommuner i de ulike segmentene det er gjennomført intervjuer med:

Kommuner i segment 1	Kommuner i segment 2	Kommuner i segment 3	Kommuner uten fagsystem
Alver Bergen Øygarden	Kvinnherad Stord	Aurland Etne Masfjorden Osterøy	Eidfjord Høyanger Kvam Årdal

Tabell 2: Kommuner i de ulike segmentene det er gjennomført intervjuer med

Intervjuene har vært semi-strukturerte intervjuer, en metode der man kombinerer en forhåndsdefinert liste over tematikker som ønskes utforsket, med fleksibilitet rundt hvor man dykker dypere ned. Denne formen for intervjuer fremmer dialog mellom intervjueren og respondenten, noe som kan skape en mer naturlig samtale og oppmuntrer til mer åpenhet og ærlighet. Metoden tillater dermed en dypere utforsking av respondentens tanker, følelser og erfaringer, noe som kan gi rikere og mer nyansert informasjon enn strukturerte intervjuer.

Metoden er særlig nyttig for å undersøke komplekse emner og er nyttig for å forstå ulike opplevelser og perspektiver. Ved å stille oppfølgingsspørsmål kan intervjueren oppklare misforståelser og utforske uventede eller interessante svar, noe som kan øke kvaliteten og påliteligheten av dataene.

Samtidig er det verdt å nevne at slike intervjuer baserer seg på respondentenes subjektive opplevelser og må behandles som det.

Andre aktører som var relevante å snakke med var ansvarlige søkere, leverandører av eByggesøk, leverandører av eByggesak, representanter fra DiBK/Fellestjenester Bygg og KS. Her har prosjektet blant annet gjennomført intervjuer/møter med Norkart, Ambita, Holte, Arkitektbedriftene, Sikri, DiBK (Fellestjenester Bygg), KS.

I oppdragsbeskrivelsen ble det også bedt om en kortfattet kartlegging om hva som er gjort i andre regioner. Det ble med bakgrunn i dette satt opp erfaringsutvekslingsmøter med Trondheim, Sandnes og Klepp kommune.

Etter innsamling av kvantitativ og kvalitativ data, ble det gjennomført en analyse av datagrunnlaget, for å finne gjentakende mønstre, temaer og kategorier som ga innsikt rundt prosjektspørsmålene.

Fase for å identifisere og utforme tiltak

Utfordringene som kom til syne gjennom innsiktsfasen ble utgangspunkt for å identifisere og utforme forslag til tiltak for videre å øke andel digitale søknader og kvaliteten i disse. Hvert enkelt tiltak ble beskrevet med henvisning til innsikten, de ble brutt ned i mindre deltiltak hvor også tilhørende gevinster og risikoer ble formulert. Tiltakene ble diskutert og justert i arbeidsgruppen, før endelige versjoner ble utformet.

Fase for sluttleveranse

Med bakgrunn i suksesskriteriet om å jobbe proaktivt for å skape engasjement i deltakerkommunene, ble det laget en presentasjon med tilhørende drøftings spørsmål, til Faggruppen for plan, bygg og geodata sin fagdag, 30.05.24. Presentasjonen ble gjennomgått med Faggruppen i forkant av fagdagen for å sikre tilbakemeldinger og eierskap til innholdet. Spørsmål til gruppeoppgaver ble utarbeidet og koordinert i samarbeid med Marte Iversen, som var ansvarlig for fagdagen. Presentasjonen fra fagdagen ansees som en del av sluttleveransen.

Videre består sluttleveransen av denne sluttrapporten og en tilhørende presentasjon. Sluttrapporten ble presentert i Faggruppemøte for plan, bygg og geodata 28. juni 2024.

I tillegg vil fullstendig og oppdatert prosjektbibliotek, inkludert originalfiler på skisser, tegninger og beregningsmodeller og annet, bli overlevert i DigiVestland sitt dedikerte Teams-område for prosjektet.

3.0 Innsikt

Prosjektet har gjennom innsamling av kvantitative og kvalitative data i henhold til metoden beskrevet i kapittel 2.4 fått god innsikt i og kunnskap om utfordringsbildet og potensialet knyttet til bruk av digitale byggesøknader både hos kommunene og søkerne i DigiVestland.

Denne innsikten må ses i sammenheng med KS sitt veikart som løfter frem behovene for utvikling av digitale løsninger som trengs for å skape sammenhengende og brukerorienterte tjenester innen plan-, bygg- og geodataområdet¹. I rapporten står det «*For å lykkes med det er det behov for å samkjøre initiativene og utviklingen på området og samtidig legge til rette for en likeverdig innflytelse mellom stat og kommune på beslutninger innenfor området. Veikartet skal skape forutsigbarhet og tydeliggjøre forventningene til leveransene fra de ulike aktørene, samtidig som veikartet skal legge til rette for å realisere gevinster med reduserte kostnader og risiko både for den enkelte kommune og offentlig sektor samlet sett.*»

Identifiserte utfordringer i Vestland fylke er i stor grad sammenfallende med utfordringer beskrevet i veikartet, og flere av tiltakene som er foreslått her vil også bidra til å realisere mye av potensialet i kommunene i Vestland fylke i tiden framover. Innsiktsarbeidet fra dette prosjektet vil imidlertid også peke på sentrale utfordringer kommunene i Vestland står ovenfor, og som bør adresseres for å lykkes med videre utvikling, implementering og gevinstrealisering i forbindelse med målsetningen om en heldigital byggesektor. Dette vil være viktig for å løse utfordringer knyttet til at omstillingsarbeidet lokalt i kommunene er tidkrevende. Flere kommuner har avventet med å gå til anskaffelse av nye løsninger i påvente av at løsningene i markedet blir mer modne og at kommunene som allerede har tatt nye løsninger i bruk lykkes med å ta ut gevinster som forutsatt.

3.1 Erfaringer fra andre regioner

Prosjektet har gjennomført erfaringsutvekslingsmøter med Trondheim og Sandnes/Klepp kommune. Sentrale erfaringer de har gjort seg knyttet til anskaffelse og implementering av eByggesak og opplevd kvalitet i søknader gjennom eByggesøk er:

Anskaffelse og implementering av eByggesak:

Ved anskaffelse og implementering av eByggesak er det viktig å sikre tilstrekkelig kapasitet til gjennomføringen gjennom å etablere en egen prosjektgruppe som kjenner saksbehandlingsprosessen godt. Det anbefales at en først får politisk aksept for å få en prosjektløsning for anskaffelsen og implementeringen.

¹ Veikart for plan-, bygg- og geodataområdet:

(<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/digitalisering/verktøykasse-plan--og-byggesaker/gjennomfore/18-08-22-Veikart-plan-bygg-og-geodata-Sluttrapport-v1-0-ny-struktur.pdf>)

Det anbefales at flere kommuner samarbeider, slik at hver enkelt kommune ikke blir sittende med hele ansvaret alene.

Det poengteres at eByggesak nå har kommet så langt at kommuner som fortsatt er avventende vil bli hengende etter i tiden framover. Det er viktig at fagkompetansen er med inn i den tekniske utviklingen for å sikre faget (forretningsbehov).

I implementeringsfasen viser erfaringen at kommunene opplever en nedgang i engasjementet underveis i arbeidet med innføringen av eByggesak. Ofte går effektiviteten litt ned i starten inntil saksbehandlerne behersker endrede arbeidsprosesser og nye systemer. Det er i starten stort fokus på å lykkes med implementeringen, men så fort effektiviteten kommer opp på samme nivå som før anskaffelsen av eByggesak går ofte engasjementet ned. Det er viktig å jobbe aktivt med endringsledelse og kontinuerlig forbedring for å sikre at man klarer å ta ut større deler av potensialet og realiserer større gevinster. For å lykkes er det avgjørende at saksbehandlere ikke jobber som før, men som tiltenkt i henhold til nye prosesser og system. Gevinstene ligger ikke nødvendigvis hos saksbehandlerne, men ute hos de som søker. Utarbeidelse av nasjonale krav var ment for å unngå behov for lokale varianter og å støtte opp under standardisering som bidrar til en søknadsprosess som er lik uavhengig av kommuner. Ønsker om lokale tilpasninger handler ofte om at man ønsker å jobbe på samme måte som før.

En viktig erfaring er å bruke mer tid på å selge inn verdien og gevinstene fra starten av. Det vil ofte bli utfordringer med implementering, det derfor viktig å drive god motivasjon i forkant.

Kommuner som har brukt eByggesak i en lenger periode viser til at de nå har en mye bedre oversikt over sakene, status på sakene, lettere å se innholdet og en enklere rapportering. Det skaper også nye muligheter for å utvide bruk av automatiserte løsninger. Etter hvert som modenheten har økt i kommunene er de nå også i bedre stand til å jobbe videre med forbedringer for å realisere større gevinster på sikt (f.eks. økt grad av automatisering og tilknytting til relaterte prosesser internt som f.eks. utstedelse av gebyrer). Bedre innsikt i pågående digitalisering, økt engasjement og interesse lokalt bidrar også til at eget fagmiljø i større grad er bevisst utvikling som skjer på nasjonalt nivå.

Øke andel og kvalitet i søknader:

Kommuner som selv var tidlig ute med å implementere eByggesak opplever også at bransjen er god til å søke digitalt. 80 % – 90 % av de ansvarlige søkerne i disse kommunene søker nå digitalt. Trondheim har innført krav om å søke via eByggesøk for ansvarlige søkere i sin kommune. De har ikke opplevd negative tilbakemeldinger knyttet til dette. Sandnes vurderer å innføre det samme for å sikre at hele denne gruppen tar steget over til eByggesøk.

Erfaringer så langt viser at det mangler en løsning for å fange opp tilbakemeldinger fra brukerne og et regime for å følge det opp. Dette er viktig med tanke på å identifisere og gjennomføre tiltak for å øke kvaliteten i søknadene som kommer inn. Samtidig pekes det på en manglende koordinert prosess mellom kommuner og DiBK for å følge opp manglende koblinger mellom regelverk og nasjonale sjekklister. Det burde være lettere å melde inn og tilpasse de nasjonale sjekklisterne slik at dette oppleves mer hensiktsmessig av saksbehandlerne. Eksempelvis koblinger til områder som habilitetsregler og personvern som del av/supplement til sjekklisterne.

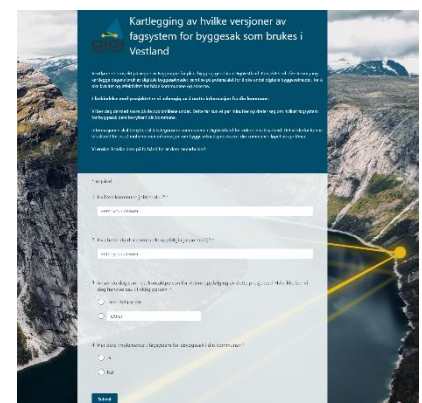
I Trondheim gjennomføres det regelmessige møter med leverandører og andre kunder de har for å lære av andre. Her stilles det kritiske spørsmål til hvordan kvaliteten skal bli bedre. Det jobbes aktivt for å sikre mer informasjon og veiledning i søknader for å sikre mer komplette søknader. Samtidig er det fokus på å melde inn informasjon om standardiseringsbehov til KS. Frem til nå har det vært utfordrende for Trondheim å hente ut store gevinster som følge av eByggesak/eByggesøk. Det pekes på at det fortsatt er stor andel søknader med lav kvalitet som genererer mangelbrev. Det gjøres nå en aktiv øvelse med bransjen der en deler informasjon om hva som er bra og hva som kan bli bedre. Søkerne sier blant annet at det oppleves frustrerende å få oversikt over krav. Trondheim ønsker nå å bli mer transparent gjennom å legge ut sjekklister de bruker, informasjon om interne rutiner og informasjon om endret praksis og politiske vedtak på nettsider som er tilgjengelig for søkerne.

3.2 Innsikt basert på kvantitative data

Oversikt over kommuner i Vestland med eByggesak
Prosjektet sendte ut et spørreskjema 4. april til alle kommuner i Vestland som inkluderte spørsmål om dagens løsning for saksbehandling av byggesøknader. Prosjektet mottok svar fra 21 kommuner. I tillegg har vi hatt kjennskap til løsningen i 7 kommuner utover de som har svart. For de resterende 15 kommunene har vi ikke innsikt i dagens løsning.

Basert på innsikten ser vi at ca. 78 % av kommunene i Vestland har anskaffet eByggesak². Enkelte av kommunene som per i dag ikke har anskaffet nytt system vurderer å gjøre det i løpet av kort tid, deriblant Kvam Herad.

Figuren under viser oversikt over status for kommunene i Vestland:

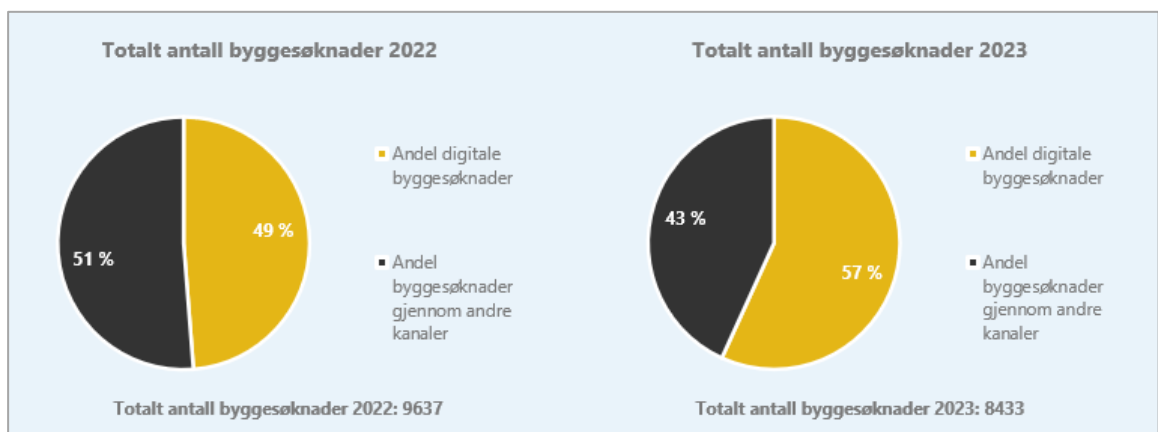
² * Forbehold om at fordelingen er ca. lik for de kommunene der vi ikke er kjent med dagens status. Tallet er basert på data fra de 21 kommunene som har svart på undersøkelsen sendt ut av prosjektet og en del kommuner vi vet har eByggesak

Kommune	Fagsystem	Kommune	Fagsystem
Alver	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Askvoll	Har ikke fagsystem
Askøy	Har fagsystem	Eidfjord	Har ikke fagsystem
Aurland	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Høyanger	Har ikke fagsystem
Austevoll	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Kvam	Har ikke fagsystem
Austrheim	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Stryn	Har ikke fagsystem
Bergen	Tieto Evry Plan & Build PB360	Årdal	Har ikke fagsystem
Bømlo	Sikri Elements		
Etne	Acos Eiendom 8.14.705/ 2024	Bjørnafjorden	Ikke svart på undersøkelsen
Fedje	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Bremanger	Ikke svart på undersøkelsen
Gulen	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Fitjar	Ikke svart på undersøkelsen
Kvinnherad	Sikri Elements Versjon-mars 2024	Fjaler	Ikke svart på undersøkelsen
Masfjorden	Sikri Elements (høsten 2023)	Gloppen	Ikke svart på undersøkelsen
Modalen	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Hyllestad	Ikke svart på undersøkelsen
Osterøy	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Kinn	Ikke svart på undersøkelsen
Samnanger	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Luster	Ikke svart på undersøkelsen
Solund	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Lærdal	Ikke svart på undersøkelsen
Stord	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Sogndal	Ikke svart på undersøkelsen
Sunnfjord	Acos Eiendom 2022	Stad	Ikke svart på undersøkelsen
Tysnes	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Sveio	Ikke svart på undersøkelsen
Vaksdal	Sikri Elements - 2023/2024	Ullensvang	Ikke svart på undersøkelsen
Voss	Sikri Elements Versjon 2.126.2	Ulvik	Ikke svart på undersøkelsen
Øygarden	Acos Eiendom 8, 2023	Vik	Ikke svart på undersøkelsen

Tabell 3: Oversikt over kommuner med eByggesak

Utvikling i andelen digitale byggesøknader i Vestland

Analyse av kvantitative data hentet fra SSB og DiBK viser at totalt antall byggesøknader ble redusert med 12 % fra 2022 til 2023 (totalt 1204 færre søknader)³. Samtidig har andelen digitale byggesøknader økt med 8 % i samme periode⁴.

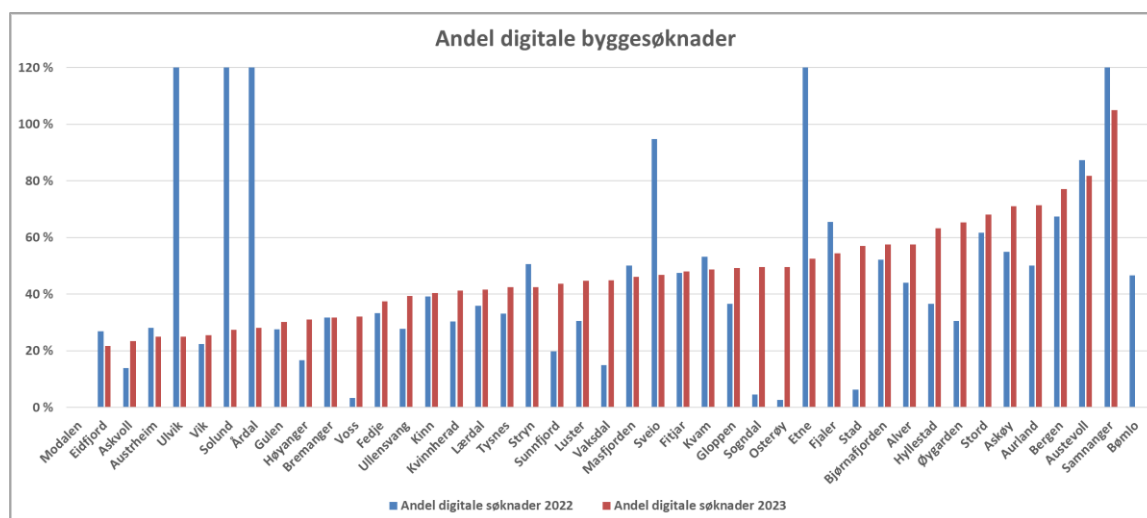

Figur 2: Utvikling i totalt antall byggesaker i Vestland fylke

³ Kilde: SSB Tabell13021: Byggesøknader, etter region, rammevilkår, statistikkvariabel, år og søknadstype, * Noe usikkerhet knyttet til kostrapportering. Tas derfor forbehold om at det kan være enkelte feil i dataene

⁴ Kilde: Datauttrekk tilsendt fra DiBK

Videre viser analysen at det stort sett er en jevn økning av digitale byggesøknader hos de fleste kommuner i Vestland. Flere kommuner har nå en andel digitale søknader på over 60 %. Det er imidlertid fortsatt 6 kommuner med en andel digitale søknader under 30 %.

Figur 3: Utvikling i antall byggesaker per kommune i Vestland fylke

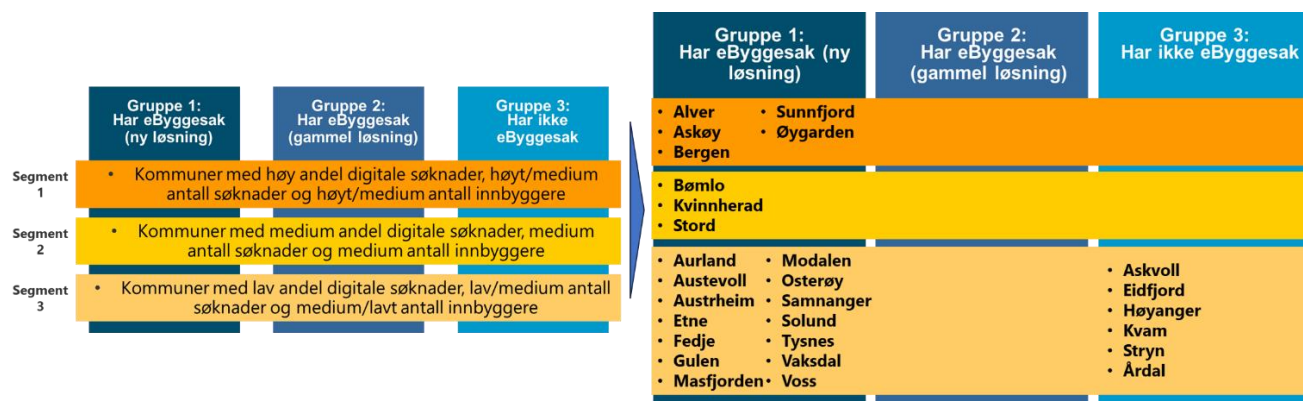
Prosjektet har gjennomført en rekke intervjuer med kommuner i Vestland. Med unntak av noen få kommuner viser innsikten fra intervjuene at det har det blitt gjort svært få tiltak fra kommunenes side for å bidra til vekst i andel digitale byggesøknader. Veksten drives først og fremst fra de ansvarlige søkerne i bransjen. Fra og med 1. april 2024 har Bergen kommune sluttet å akseptere søknader fra ansvarlige søkere per epost. Dette tiltaket er også innført i flere større kommuner i Norge. Det forventes imidlertid ikke å ha så stor effekt på den totale andelen digitale søknader ettersom den allerede er høy i Bergen kommune. I Bergen var andelen digitale søknader hele 77 % i 2023. Av disse utgjorde imidlertid andelen private søkere som benyttet digital eByggesøk gjennom Norkart sin løsning kun 4 % i 2023.

Tilsvarende tall for private søkere i Vestland fylke samlet sett var i 2022 4 % mot 5 % i 2023⁵. For kommuner med høy andel digitale søknader i dag ligger det største potensialet for å øke andelen digitale søknader ytterligere i å øke andelen private som søker digitalt.

⁵ Kilde: Tall for digitale byggesøknader fra private i 2022 og 2023, mottatt fra Norkart, sammenlignet med tall fra DiBK

Observasjoner relatert til ulike behov i kommunene:

Et av suksesskriteriene for prosjektet var: «Det er viktig at prosjektet treffer bredden; sikrer tilstrekkelig innsikt og kunnskap som bidrar til å ivareta behovene til kommunene avhengig av ulike behov gitt størrelse, volum, modenhet og lignende». Kommunene i Vestland har derfor blitt delt inn i segmenter for å analysere data med tanke på å identifisere eventuelle likheter/ulikheter mellom kommuner avhengig av om de har anskaffet eByggesak eller ikke, samt eventuelle forskjeller knyttet til andel digitale byggesøknader, totalt antall byggesøknader og antall innbyggere⁶. Figuren under viser hvordan kommunene i Vestland har blitt gruppert (kommuner der prosjektet ikke er kjent med dagens saksbehandlingsløsning for byggesøknader inngår ikke i figuren).

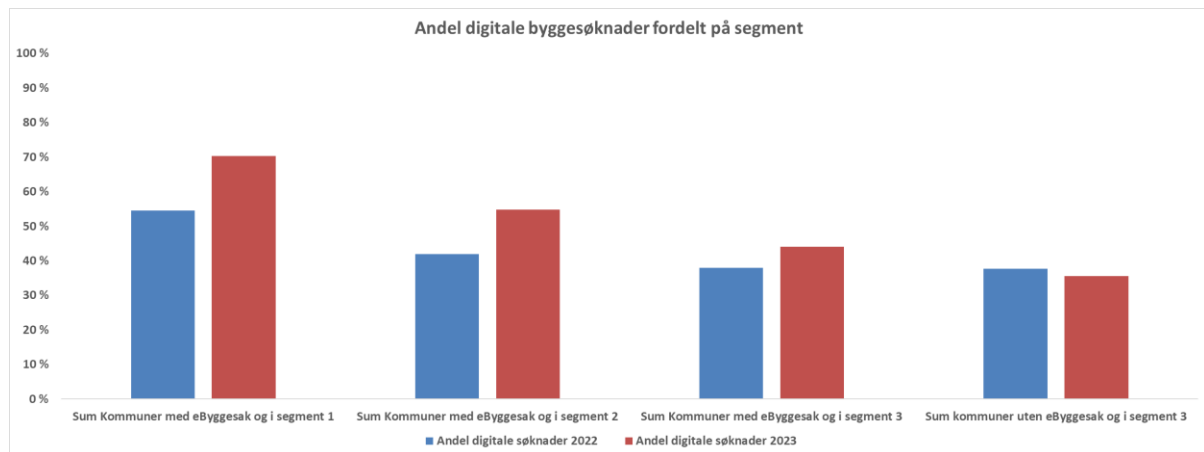
Figur 4: Inndeling av kommuner i segmenter

Ved å analysere dataene i henhold til inndelingen over viser statistikken at de store kommunene i Vestland fylke har en andel digitale byggesøknader på 70 % i 2023 (opp fra 54 % i 2022). I disse kommunene er det i større grad store profesjonelle aktører som sender inn byggesøknader, og som selv har kommet lenger med å digitalisere egne arbeidsprosesser. I mellomstore kommuner med eByggesak (segment 2) var andelen digitale byggesøknader 55 % i 2023 (opp fra 42 % i 2022), mens det i mindre kommuner med eByggesak (segment 3) var 44 % (opp fra 38 %).

For kommuner uten eByggesak ser vi imidlertid en liten nedgang på 2 % i andel digitale søknader i 2023 (fra 38 % i 2022 til 36 % i 2023). Hvorfor denne gruppen går mot trenden i fylket er uklar, men trolig har det en sammenheng med hvor bevisst kommunene er på å veilede og fremsnakke digitale løsninger i forhold til egen modenhet.

Figuren under viser utviklingen i andel digitale byggesøknader fra 2022 til 2023 fordelt på segmentene.

⁶ Andel digitale byggesøknader: Høy > 60 %, medium 40 - 60 %, lav < 40 %
 Antall byggesøknader: Høy > 300, medium 100 – 300, lav < 100
 Antall innbygger: Høy > 20 000, medium 10 000 – 20 000, lav < 10 000

Figur 5: Andel digitale byggesøknader fordelt på segment

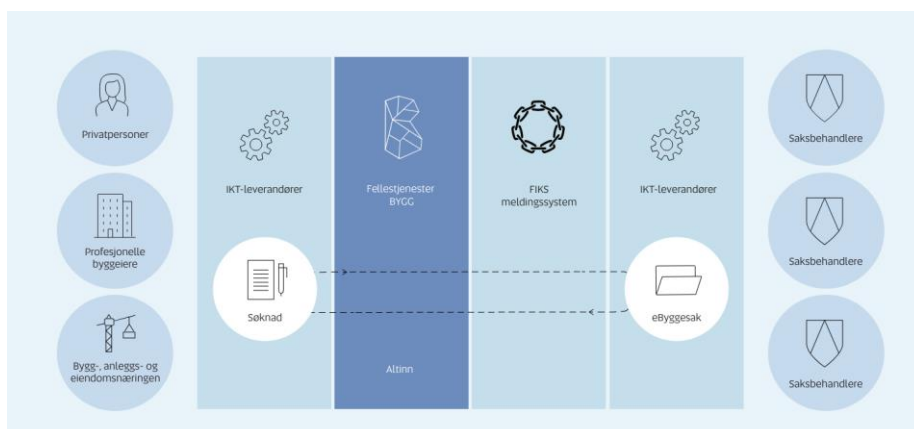
I tillegg til de kvantitative analysene har prosjektet gjennomført intervjuer med 12 kommuner i Vestland fylke. Totalt er det gjennomført 14 intervjuer med saksbehandlere, enhetsledere og avdelingsledere i kommuner som representerer alle segmentene beskrevet over. I tillegg er det gjennomført intervjuer med leverandører av eByggesøk og eByggesak, samt møter med DiBK, KS og SSB. Innsikten basert på disse intervjuene er beskrevet videre i dette kapittelet.

3.3 Innsikt basert på kvalitative data

For å strukturere funnene fra innsiktsarbeidet har vi valgt å ta utgangspunkt i en modell fra DiBK sin presentasjon av Byggnett strategi fra 2019; *Fellestjenester BYGG: Regelverkets digitale motorvei*⁷. Fellestjenester BYGG er en digital regelverksplattform som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune, og er en del av Direktoratet for byggkvalitet sin strategi for en digital byggsektor. I denne strategien defineres ulike hovedmålgrupper på en god måte, og danner et godt utpunkt for å synliggjøre hvilke(n) målgruppe innsiktsarbeidet gjelder. De definerte hovedmålgruppene er:

- De som sender inn byggesøknader:
 - Privatpersoner som eier tomt, bolig eller hytte, eller som berøres av ulike tiltak fordi de for eksempel er naboer.
 - Profesjonelle byggeiere inkluderer både offentlige og private aktører. Disse inngår vanligvis i bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen, men er samtidig en viktig enkeltmålgruppe.
 - Bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen (BAE-næringen) inkluderer arkitekter, rådgivende ingeniører, entreprenører, håndverkere, husprodusenter, eiendomsforvaltere, byggevareindustrien og andre aktører innen forvaltning, drift og vedlikehold.
- IKT-Leverandører eByggesøk: Ambita, Holte, Norkart, Arkitektbedriftene og Rørentreprenørene
- Fellestjenester Bygg (DiBK)
- Fiks meldingssystem (KS)
- IKT-leverandører eByggesak
- Saksbehandlere i kommunene

Figuren under illustrer modellen fra DiBK sin presentasjon av Byggnett strategi fra 2019; Fellestjenester BYGG: Regelverkets digitale motorvei:

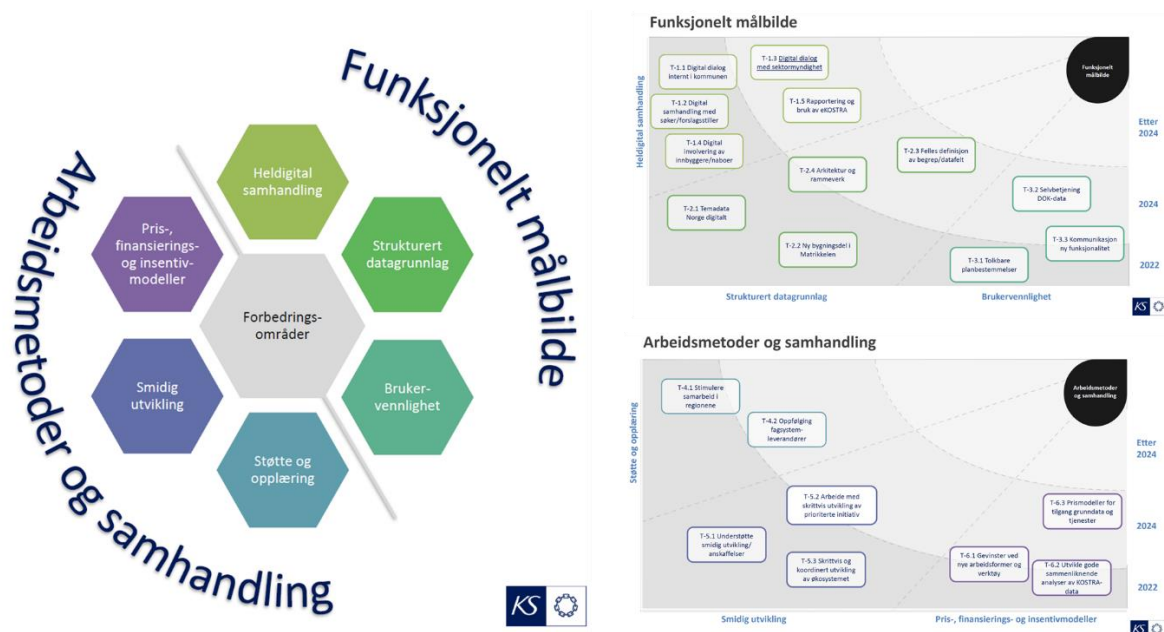
Figur 6: Fellestjenester BYGG: Regelverkets digitale motorvei

⁷ https://www.dibk.no/globalassets/byggnett/byggnett_rapporter/byggnett-strategi_mars_2019_webversjon.pdf

Overordnede funn

Liten kunnskap og informasjonsdeling knyttet til status på arbeidet med KS sitt veikart

blant kommunene: Gjennom innsiktsarbeidet gjennomført i Vestland fylke fremkommer det at KS sitt veikart for plan, bygg og geodataområdet, tilhørende tiltak som anbefales og status på dette arbeidet i liten grad er kjent for kommunene i Vestland. Veikartet ble utviklet gjennom et tett samarbeid med en bredt sammensatt arbeidsgruppe bestående av plan- og byggesaksrepresentanter fra flere kommuner sammen med representanter fra Kommunesektorens organisasjon (KS), Kommunal og distriktsdepartementet (KDD), Kartverket og Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) og rapporten fra dette arbeidet ble publisert i august 2022.⁸

Figur 7: KS sitt veikart for plan, bygg og geodata

I intervjuer og møter med kommuner, leverandører, DiBK og KS fremkommer det at det er god dialog mellom DiBK, KS og leverandører av eByggesøk i forhold til nye krav og utvikling av ny funksjonalitet som støtter opp under veikartet. Det er imidlertid mindre kommunikasjon/dialog med kommunene.

DiBK ansvarliggjør i stor grad leverandørene med tanke på å utvikle ny funksjonalitet og tilgjengeliggjøre dette til sine kunder for å opprettholde sin godkjenning. Kommunene opplever imidlertid at leverandørene kan være utfordrende å få i tale. Som følge av at kommunene mangler innsikt i tilgjengelig funksjonalitet og/eller nye krav som stilles til funksjonalitet blir det vanskeligere å være kunden som stiller krav til sine leverandører, samt verifisere at dagens løsninger brukes riktig og at man lykkes med å ta ut potensialet/gevinstene som ligger i løsningen. Hver enkelt kommune fokuserer i større grad på egne behov, får lite gjennomslag for

⁸ Veikart for plan-, bygg- og geodataområdet:

(<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/digitalisering/verktøykasse-plan--og-byggesaker/gjennomfore/18-08-22-Veikart-plan-bygg-og-geodata-Sluttrapport-v1-0-ny-struktur.pdf>)

sine ønsker hos sine leverandører, opplever frustrasjon og manglende gevinstrealisering på områder det allerede har kommet nye løsninger for, eller snart vil bli tilgjengeliggjort.

Til tross for god dialog mellom DiBK, KS og leverandører viser innsiktsarbeidet at leverandører av eByggesøknadsløsninger savner en bedre koordinering av alt som foregår på området. Det oppleves som at det er en uklar ansvarsfordeling, og at aktørene i økosystemet ikke alltid er enige. Prosjektet har ikke klart å identifisere en god oversikt og status over pågående initiativ/tiltak som pågår nasjonalt. Det vises til prosjekter og piloter som pågår, men lite om hvordan erfaring skal deles og løsninger skaleres til alle kommuner. DiBK deler informasjon om dette på forespørsel, men har frem til nå ikke gjort dette lett tilgjengelig for interessenter.

Øvrige tilbakemeldinger fra leverandører av eByggesøk viser at DiBK til tider oppleves som en flaskehals som hindrer raskere videreutvikling av eByggesøknadsløsninger. Verdien av å legge inn ny funksjonalitet/datafelt som gir økt brukertilfredshet blant søkerne hindres av begrensninger i nasjonale sjekklister og nasjonal produktspesifikasjon som gjør at disse dataene ikke kan flyte videre til kommunene og derfor ikke er hensiktsmessig å utvikle.

Innsikten beskrevet over tyder på at det fortsatt er et gap mellom dagens situasjon og det som beskrives som en viktig forutsetning for å lykkes med å realisere veikartet til KS: *«For å lykkes med det er det behov for å samkjøre initiativene og utviklingen på området og samtidig legge til rette for en likeverdig innflytelse mellom stat og kommune på beslutninger innenfor området. Veikartet skal skape forutsigbarhet og tydeliggjøre forventningene til leveransene fra de ulike aktørene, samtidig som veikartet skal legge til rette for å realisere gevinster med reduserte kostnader og risiko både for den enkelte kommune og offentlig sektor samlet sett»*⁹. DiBK har nylig fått på plass en ny koordinator rolle som skal ha ansvar for å sikre en bedre dialog med kommunene framover.

Kapasitet og digital modenhet: Mange av de mindre kommunene har per i dag nok med å håndtere saksbehandling av byggesøknader. I enkelte kommuner er det bare en eller noe få saksbehandlere som skal inneha samme kompetanse som større kommuner fordeler på mange saksbehandlere. Flere av de små kommunene ser helt klart behovet for økt digitalisering, men mangler kapasitet til å gjennomføre anskaffelse og implementering av eByggesak.

Faggruppe for plan, bygg og geodata i DigiVestland har laget en innføringshåndbok for eByggesak og ePlansak som skal hjelpe og veilede kommunene som ønsker å komme i gang med anskaffelser og innføring av nye fagsystem og løsninger for plan- og byggesaksbehandling¹⁰. Flere kommuner opplever håndboken som veldig nyttig, men savner fortsatt at kommunene i større grad også deler anskaffelsesdokumenter på tvers for å lettere finne relevant informasjon og som inspirasjon til eget anskaffelsesløp.

⁹ Veikart for plan-, bygg- og geodataområdet:

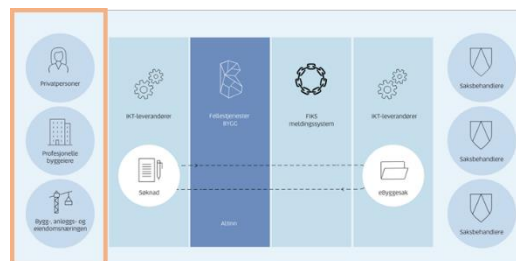
(<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/digitalisering/verktøykasse-plan--og-byggesaker/gjennomfore/18-08-22-Velikart-plan-bygg-og-geodata-Sluttrapport-v1-0-ny-struktur.pdf>)

¹⁰ <https://www.digivestland.no/innfoeringshaandbok-for-ebyggesak-og-eplansak.6663791-608998.html>

Innsiktsarbeidet viser at det fortsatt jobbes for mye i siloer på tvers av kommuner, og at flere kommuner ville hatt nytte av å samarbeide tettere for å hjelpe hverandre. Når hver enkelt kommune må bygge opp tilstrekkelig kompetanse for å gjennomføre et anskaffelsesløp blir det utfordrende for kommunene å sette av tilstrekkelig med ressurser for å sikre gjennomføringen.

Funn knyttet til de ulike hovedmålgruppene

Som nevnt innledningsvis er funnene fra innsiktsarbeidet blitt strukturert i henhold til hovedmålgrupper definert i DiBK sin presentasjon av strategi for Byggnett. Dette for å lettere identifisere/navigere i henhold til hvor man befinner seg i økosystemet og byggesøknadsflyten der det pekes på funn og utfordringer:

Ansvarlige søkere

- **Usikkerhet rundt kommunale krav**

En betydelig utfordring ansvarlige søkere møter, er usikkerheten knyttet til kommunale krav for godkjenning. Dette skyldes flere faktorer:

- **Kompliserte saker og regelverk:** Regelverket rundt byggesaker oppleves komplekst og er ofte vanskelig å navigere for søkerne. Dette øker usikkerheten og gjør det utfordrende å forstå nøyaktig hva som kreves for å oppnå godkjenning.
- **Lav grad av transparens:** Kommunene tilbyr ofte ikke tilstrekkelig innsikt i hva de vurderer i behandlingsprosessen. Mangelen på klar informasjon om hvilke kriterier og sjekkpunkter som benyttes, gjør det vanskelig for søkere å forberede fullstendige og korrekte søknader.
- **Ulik saksbehandling:** Det er variasjon i hvordan saker behandles, både fra kommune til kommune og mellom ulike saksbehandlere innen samme kommune. Dette fører til uforutsigbarhet og kan resultere i forskjellig utfall for lignende saker.
- **Tilgjengelighet av dokumentasjon:** Nødvendig dokumentasjon som planer, kart og spesielle reguleringer er ofte vanskelig tilgjengelig for søkere. Manglende tilgang til relevant informasjon kan forsinke og komplisere søknadsprosessen.

- **Digitalisering av prosessen**

Til tross for digitalisering av søknadsprosessen, opplever mange søkere at prosessen ikke er fullt digitalisert. Selv om søknaden sendes inn digitalt, må tilbakemeldinger ofte håndteres manuelt. Dette skaper ekstra arbeid for søkerne og kan føre til forsinkelser i behandlingen av søknaden.

- **Kunnskapsnivå i bransjen**

Kunnskapen om byggesaksbehandling varierer innen bransjen, og dette vil trolig alltid være tilfelle. Ujevn kunnskap og kompetanse blant ansvarlige søkere kan påvirke kvaliteten på søknadene og føre til hyppigere avslag eller krav om ytterligere dokumentasjon.

- **Digital kompetanse**

Enkelte søkere vil aldri bli digitale. Dette gjelder spesielt for mindre aktører og private søkere som kanskje mangler ressurser eller kompetanse til å tilpasse seg digitale systemer.

- **Sentral godkjenning**

Det finnes en ordning med sentral godkjenning av ansvarlige søkere, men det er usikkerhet knyttet til hvordan denne godkjenningen faktisk brukes i praksis. Klargjøring av bruken, kravene som stilles og fordelene med sentral godkjenning kan bidra til å øke forståelsen og tilliten til systemet.

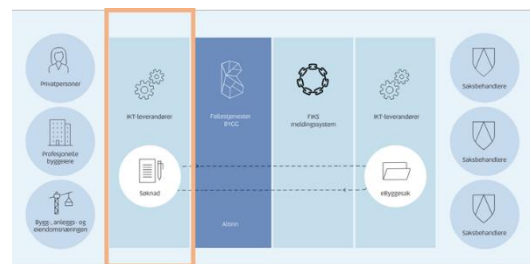
- **Høy andel digitale søknader blant ansvarlige søkere**

Det er allerede en høy andel digitale søknader blant ansvarlige søkere, spesielt i litt større kommuner. Her ligger potensialet for å øke andelen digitale søknader i størst grad hos de private søkerne. Hos de større kommunene som har hatt eByggesak en stund kan det være hensiktsmessig å vurdere å stenge søknader på e-post for ansvarlige søkere.

- **Gebyrtiltak**

Tiltak rundt gebyrfritak har hatt begrenset effekt, særlig på store prosjekter, der gebyrbeløpet utgjør en veldig liten andel av de totale kostnadene. Det kan derimot ha en større effekt på mindre prosjekter og for private søkere.

IKT-leverandører av eByggesøk-løsninger

IKT-leverandører:

- **Langt fremme**

Leverandører av digitale søknadsløsninger representerer det leddet som har kommet lengst i digitaliseringsprosessen innen byggesaksbehandling. Disse leverandørene jobber kontinuerlig med å forbedre og utvikle sine produkter for å møte behovene til både brukere og kommuner.

- **Utvikling og standardisering**

Til tross for ønsket om å tilby ny funksjonalitet, møter leverandørene utfordringer knyttet til behovet for standardisering. Utviklingen av nye funksjoner må avvete felles kravspesifikasjoner, noe som fører til at utviklingen går langsommere enn ønsket. Dette skaper en viss frustrasjon blant leverandørene, som gjerne vil drive innovasjon fremover i et raskere tempo.

- **Samarbeid og dialog**

Leverandørene har etablert god dialog med Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) og uttrykker et sterkt ønske om å ha en tettere dialog med kommunene. De er villige til å presentere sine søknadsløsninger for kommunens saksbehandlere, slik at disse kan få innsikt i og forståelse for hvordan de digitale verktøyene fungerer og kan benyttes i byggesaksbehandlingen.

eByggesøksløsningene:

- **Godt tilrettelagt for byggesaker**

De digitale byggesøknadene er godt tilrettelagt for byggesaker. Dette inkluderer en strukturert veiledning som hjelper søkerne med å inkludere all nødvendig informasjon i søknaden. Søknadene er imidlertid ikke like utviklet når det kommer til saker som involverer anlegg, som vann- og avløpssystemer, veiutbygging og lignende.

- **Verdsatt funksjonalitet**

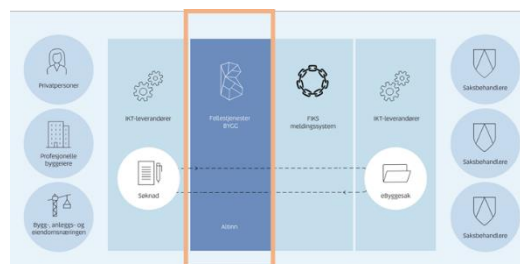
De digitale søknadsløsningene inkluderer flere nyttige funksjoner, som for eksempel en god løsning for nabovarsel og gjennomføringsplaner. Disse funksjonene bidrar til å gjøre søknadsprosessen mer automatisert og effektiv.

- **Manglende funksjonalitet**

Det er fortsatt flere ønskede funksjoner som mangler i de digitale søknadsløsningene. Dette inkluderer blant annet:

- **Digitale mangelbrev:** Automatisert funksjonalitet for å sende ut mangelbrev med ufullstendige søknader.
- **Endringer i gjennomføringsplanen:** Mulighet for å utføre endringer direkte i gjennomføringsplanen.
- **Supplerende informasjon:** Funksjonalitet for å legge til supplerende informasjon etter at søknaden er sendt inn.

DiBK og Fellestjenester BYGG

- **Kjennskap til strategi og veikart**

Strategien og veikartet for digitalisering og forbedring av byggesaksbehandlingen er godt kjent på nasjonalt nivå, men denne kjennskapen avtar lengre ute i verdikjeden. Utover de sentrale aktørene er det mindre kraft og forståelse for strategien blant lokale aktører og i de kommunale leddene.

- **Dialog og kommunikasjon**

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) har etablert en god dialog med Kommunesektorens organisasjon (KS) og leverandørene av digitale løsninger. Imidlertid er det mindre dialog med kommunene direkte. For å forbedre denne situasjonen har DiBK ansatt en ny kontaktperson (koordinator) som skal ha jevnlig dialogmøter med kommunene. Dette tiltaket er forventet å styrke kommunikasjonen og samarbeidet med de lokale myndighetene når den nye kontaktpersonen er på plass.

- **Utvikling av ny funksjonalitet**

DiBK fungerer som premissgiver for utviklingen av ny funksjonalitet innen byggesaksbehandling. Imidlertid har direktoratet mange prosjekter og initiativer i gang samtidig, noe som gjør at prosessen med å inkludere nye funksjoner i den nasjonale kravspesifikasjonen kan ta tid. Dette påvirker hvor raskt nye funksjoner kan tas i bruk av kommunene og andre aktører.

- **Initiativer knyttet til veikartet**

Det pågår mange initiativer knyttet til veikartet for digitalisering, og flere av disse vil bli implementert med lanseringen av Altinn 3.0. Disse initiativene forventes å forbedre effektiviteten og kvaliteten på byggesaksbehandlingen.

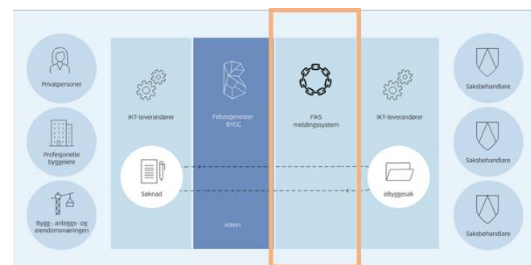
- **Kvalitet på søknader**

En utfordring som er identifisert, er at mange av søknadene som går gjennom den digitale valideringen av byggesøknader, ikke er av tilstrekkelig kvalitet til å bli godkjent av kommunene. Dette indikerer behovet for bedre veiledning og støtte til søkerne for å sikre at søknadene oppfyller alle nødvendige krav før de sendes inn.

- **Sentrale godkjenninger**

Det er også usikkerhet rundt hvilken effekt den sentrale godkjenningen av ansvarlige søkere faktisk har. Klargjøring av denne ordningen sitt bidrag og fordeler vil være viktig for å øke forståelsen og tilliten til systemet blant aktørene i byggesaksbehandlingen.

KS og FIKS meldingssystem

- **Toveis digital dialog**

Per i dag er det begrenset fulldigital toveis dialog mellom kommunene og søkerne. Svar fra kommunene sendes primært via epost og/eller gjennom SvarUt-systemet til andre løsninger enn eByggesøk. Dette medfører at søkerne manuelt må hente ut informasjon fra epost eller fra f.eks. Altinn, noe som skaper ekstra arbeid og kan forsinke behandlingen av byggesaker.

- **Supplerende informasjon**

Selv om det finnes funksjonalitet for å sende inn supplerende informasjon til byggesaker, er denne funksjonaliteten ikke tatt i bruk av kommunene. Dette fører til at mulighetene for en mer effektiv og fullstendig saksbehandling ikke utnyttes fullt ut.

- **Nye API'er**

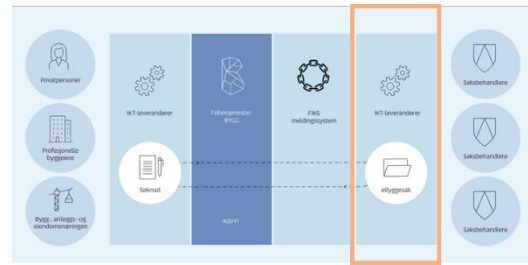
Det har blitt utviklet nye API'er for å sende mangelbrev, utfyllende informasjon og lignende mellom eByggesak og eByggesøk-systemene. Til tross for denne utviklingen, har leverandørene ennå ikke implementert disse API'ene. Dette forsinke forbedringen av den digitale kommunikasjonen mellom systemene og kan påvirke effektiviteten i byggesaksbehandlingen.

- **Utvikling og informasjon**

Leverandørene av digitale byggesøknadssystemer må utvikle ny funksjonalitet for å beholde sin godkjenning. Imidlertid blir kommunene ofte ikke gjort oppmerksom på denne nye funksjonaliteten. Dette kan føre til at nye muligheter og forbedringer i systemene ikke blir tatt i bruk, og at potensialet for en mer effektiv saksbehandling ikke realiseres.

IKT-leverandører eByggesak

IKT-leverandører:

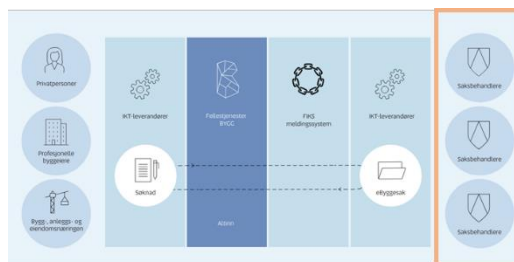

- **Oppdatering og implementering av ny funksjonalitet**
Leverandører av eByggesak må kontinuerlig oppdatere og levere den nyeste versjonen av sine systemer til kommunene. Dette er nødvendig for at kommunene skal kunne hente ut gevinstene av ny funksjonalitet og forbedringer som blir utviklet. Uten jevnlig oppdateringer kan kommunene risikere å arbeide med utdaterte verktøy, noe som kan redusere effektiviteten i byggesaksbehandlingen.
- **Utvikling av ny funksjonalitet**
Leverandørene har et ønske om å utvikle ny funksjonalitet som etterspørres av kommunene. For å kunne gjøre dette, er de avhengige av at det kommer krav- og/eller produktspesifikasjoner fra DiBK/Kommunesektorens organisasjon (KS). Disse spesifikasjonene gir retningslinjer og standarder som sikrer at den nye funksjonaliteten oppfyller de behovene og kravene som kommunene har. Uten slike spesifikasjoner kan det være vanskelig for leverandørene å prioritere og utvikle relevante forbedringer.
- **Oppfølging av matrikkelkobling**
KS og FIKS følger nøye med på de første kundene som har tatt i bruk matrikkelkoblingen. Matrikkelkoblingen er en viktig funksjon som integrerer eByggesak-systemet med matrikkelen, noe som kan gi betydelige gevinster i form av bedre datakvalitet og mer effektiv saksbehandling. Erfaringene fra de første kundene vil være verdifulle for å vurdere hvordan denne funksjonaliteten fungerer i praksis og hvilke justeringer som eventuelt må gjøres.

eByggesaksløsningene:

- **Bruk av systemet og riktig bruk av metadata**
For å maksimere gevinsten av eByggesaksløsningen er det avgjørende at de ansatte i kommunene bruker systemet slik det er tenkt. Dette innebærer blant annet riktig bruk av metadata for å sikre automatisk rapportering og andre fordeler som systemet kan tilby. En korrekt implementasjon og bruk av metadata vil bidra til en mer effektiv og nøyaktig byggesaksbehandling.
- **Flyter og samarbeid**
Det er et behov for å utvikle flyter som integrerer eByggesak med politisk behandling, matrikkelføring og eKOSTRA. Dette vil gjøre prosessene mer sømløse og effektivisere arbeidet i kommunene. For å støtte dette arbeidet er det et pågående samarbeid mellom leverandører, Statistisk sentralbyrå (SSB) og Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) for å ferdigstille funksjonalitet for eKOSTRA-rapportering. Denne funksjonaliteten vil bidra til bedre og mer presis rapportering av kommunenes byggesaksdata.

Kommunene

- **Oppdatering og tilgang til ny funksjonalitet**
Kommunene må sørge for å få tilgang til den nyeste versjonen av eByggesaksløsningen for å kunne dra nytte av ny funksjonalitet som utvikles. Oppdaterte systemer gir bedre verktøy for saksbehandlerne og bidrar til en mer effektiv byggesaksbehandling.
- **Oppdatering av arbeidsprosesser og rutiner**
For å realisere de fulle gevinstene av digitaliseringen må kommunene også oppdatere sine arbeidsprosesser og rutiner. Dette innebærer å tilpasse seg de nye mulighetene og funksjonalitetene som eByggesaksløsningen tilbyr, samt å sikre at saksbehandlerne er godt trent i å bruke systemet effektivt.
- **Kunnskapsvariasjoner**
Ansvarlige søkere opplever at kunnskapsnivået blant saksbehandlerne varierer, og at mangler som rapporteres ikke alltid viser seg å være mangler, men manglende kompetanse på kommunens side.
- **Opplæringsanstalter**
Kommunenes byggesaksavdelinger fungerer ofte som opplæringsanstalter for byggefirmaene, som rekrutterer erfarne saksbehandlere. Dette gjør at kommunene stadig må bruke ressurser på rekruttering og opplæring.
- **Håndtering av mangelbrev**
Saksbehandlerne opplever fortsatt at det er nødvendig å sende mange mangelbrev, men det er observert færre mangler knyttet til obligatoriske data. Det finnes imidlertid ingen systematisk måling eller data om antall mangelbrev og årsakene til dem.

Refleksjoner/kommentarer basert på innsikt og relevante suksesskriterier

Suksesskriterie/fallgrube 1: Viktig at prosjektet treffer bredden/risiko for endringsmotstand

Det var en frykt for at nasjonale standarder opplevdes for omfattende for småkommunene og at dette skulle generere endringsmotstand. Erfaringene fra innsiktsarbeidet er at nasjonale løsninger og felles standarder pekes på som et ønsket scenario fra alle hold og at motstand mot endring i kommunene mer handler om:

- Manglende kapasitet og kompetanse hos småkommunene når det gjelder anskaffelse av eByggesak
- Manglende teknisk kompetanse og forståelse for systemet, samt bevissthet rundt dette, for å

- Kunne legge press på leverandører til å fortløpende tilgjengeliggjøre ny funksjonalitet, slik at kommunene kan ta i bruk disse og realisere ønskede digitaliseringsgevinster.
- Kunne endre måten å jobbe på, ettersom man har fått nye og mer digitaliserte systemer, slik at man benytter seg av mulighetene systemene gir (f.eks. eKOSTRA-rapportering/digitale mangelbrev).

Suksesskriterie 2: Innsikt i den faktiske nåsituasjonen og baseline

Det var et suksesskriterie at nåsituasjonsanalysen skulle gi en god innsikt i den faktiske nåsituasjonen og fungere som en nullpunktsmåling slik at man kunne vurdere effekten av tiltakene på et senere tidspunkt. Gjennom nåsituasjonsanalysen har det vært mulig å innhente tall som beskriver andel digitale søknader (innenfor feilmarginene i tallmaterialet). Det finnes derimot ikke kvanitative data som viser nåsituasjonen knyttet til kvalitet i søknader ettersom det ikke registreres og/eller måles andel saker som genererer mangelbrev og årsaker til disse manglene.

- Kvalitative data viser at søkere selv synes det er enklere å sende inn søknader som er mer komplette pga. integrerte sjekklister i eByggesøk som hindrer muligheten for å sende inn søknader som mangler påkrevd informasjon
- Saksbehandlere opplever at søknadene som kommer inn via eByggesøk til eByggesak i større grad er mer komplette i betydning av at påkrevde data er fylt ut og at alle vedlegg og tegninger er vedlagt søknaden (mindre «enkle feil/mangler»)
- Saksbehandlere opplever imidlertid ikke at kvaliteten har økt nevneverdig, og at det fortsatt sendes ut like mange mangelbrev som tidligere. Dette er primært relatert til at søknadene ikke inneholder riktig og nok informasjon til at saksbehandleren kan godkjenne søknaden uten å sende ut mangelbrev.
- Saksbehandlerne klarer ikke, gjennom innsiktsarbeidet, å peke på om det er noe(n) særskilte feil eller mangler som går igjen – det anses som om at det er tilfeldig og varierer fra sak til sak.

Suksesskriterie/fallgrube 3: Innsikten må avdekke hvor forbedringspotensialene for økt kvalitet i søknadsløsningene ligger/ikke tilstrekkelig tilgang på riktige ressurser og data

Det var et suksesskriterie at innsikten måtte avdekke hvor forbedringspotensialene for økt kvalitet i søknadsløsningene ligger. Dette for at det skulle bli mulig å identifisere eventuelle gap mellom dagens situasjon og ønsket målbilde. Frykten var at prosjektet ikke skulle få tilstrekkelig tilgang på riktige ressurser og data som kunne gi denne nødvendige informasjonen, og at det ikke skulle oppleves en bred nok involvering som ville skape engasjement og interesse for prosjektet. Selv om innsikten ikke kan brukes til å utforme et nullpunkt for kvalitet, avdekker likevel innsikten flere potensielle områder for øking av kvalitet. Som beskrivelse av ønsket målbilde har strategien og veikartet til KS vært definerende. Tilgang på riktige ressurser har stort sett ikke vært et problem gjennom prosjektet, og vi har opplevd stor interesse og engasjement hos alle involverte. Det viste seg å være noe vanskeligere å få ansvarlige søkere til å bruke tid på å bli intervjuet av oss, men de som stilte opp var også interesserte og engasjerte.

Suksesskriterie 4: Prosjektet må jobbe proaktivt for å skape engasjement blant deltakerkommunene i DigiVestland

Det var et suksesskriterie at prosjektet måtte jobbe proaktivt for å skape engasjement i deltakerkommunene i DigiVestland. For å imøtekomme dette ble

- Det sendt ut en Forms-undersøkelse til alle kommunene i Vestland fylke.
- Det ble lagt opp til bred grad av involvering gjennom intervjuer.
- Prosjektet presentert på fagdagen til Faggruppe for plan, bygg og geodata, 30.05.24.
- Status for prosjektet presentert i Faggruppemøte for plan, bygg og geodata
- Presentasjon av anbefalte tiltak presentert i Faggruppemøte for plan, bygg og geodata

Suksesskriterie/fallgruve 5: Skape interesse blant andre Diginettverk – andre kommuner

Et suksesskriterie var at prosjektet skulle skape interesse blant andre Diginettverk og kommuner. Forespørselen til Trondheim, Klepp og Sandnes kommune ble godt tatt imot. Engasjementet var stort, og de delte åpent sine erfaringer med prosjektet. Også DiBK/KS har vist stor interesse, og tilbakemeldinger fra andre fora som representantene i arbeidsgruppen har vært i tyder på en generell stor interesse, deriblant Fag og prioriteringsutvalget. I samtaler med KS ble DigiVestland trukket fram som et av de fremste Diginettverkene. DigiVestland har således en veldig god mulighet til å bruke innsikten fra denne rapporten til å aktivt dele arbeidet som skal gjøres og har blitt gjort og ta en posisjon som et uttalt foregangs-nettverk.

4.0 Identifiserte tiltak for Vestland fylke

Prosjektet har identifisert en rekke tiltak som kan bidra til å øke andelen digitale byggesøknader i Vestland fylke, samt kvaliteten i søknadene som kommer inn. Det er imidlertid viktig at kommunene i tiden framover tar et større eierskap til veikartet for plan, bygg og geodataområdet som er utarbeidet i regi av KS. Dette for å sikre at kommune, DiBK, KS og leverandører jobber i takt og i samme retning.

Plan, bygg og geodata forholder seg til et komplekst økosystem som skal støtte opp under digital samhandling og bidra til å realisere målsetningen om en heldigital byggesektor. For å lykkes med effektiv informasjonsflyt og gode digitale tjenester er det **viktig med et tett samarbeid** mellom aktørene.

Tiltakene beskrevet i denne rapporten må sees i sammenheng og koordineres på tvers av stat og kommune opp mot de behovene de skal løse og i samhandling med leverandørene. Det pågår en rekke initiativ i regi av DiBK, leverandører, piloter med mer. God innsikt i pågående og gjennomførte tiltak vil sikre at en kan gjenbruke løsninger, gå i retning av mer standardisering og mer effektivt implementere tiltak og begynne å ta ut ønskede gevinster.

Foto: Illustrasjon: KS

Figur 8: Illustrasjon av økosystemet fra Veikart for plan-, bygg og geodataområdet (KS)

Tiltak 1: Skap et felles ønske om å realisere tiltakene i denne rapporten gjennom å etablere engasjement og eierskap til anbefalte tiltak

Arbeidsgruppen har gjennomført en rekke intervjuer og møter med sentrale nøkkelpersoner hos kommuner, SSB, DiBK, KS og hos leverandører av eByggesøk og eByggesak. Det har vært et stort engasjement og stor interesse for få tilsendt rapporten og motta mer informasjon når prosjektet er avsluttet. Det er i den forbindelse viktig at DigiVestland deler erfaringene fra dette prosjektet for å sikre videre engasjement og eierskap til tiltakene som anbefales i denne rapporten.

1. Skap et felles ønske om å realisere tiltakene i denne rapporten gjennom å etablere engasjement og eierskap til anbefalte tiltak	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
1.1 Del sluttrapporten med alle relevante interessenter: Del sluttrapporten med fagmiljøene i kommunene i Vestland, øvrige DigiNettverk, DiBK, KS, SSB, leverandører med flere for å skape et engasjement, forståelse og eierskap til tiltakene som anbefales i rapporten.	Resultat/gevinst: Godt grunnlag for videre samarbeid gjennom et felles ønske om å realisere tiltakene. Risiko: Manglende engasjement/kapasitet i kommuner fører til at noen kommuner blir stående utenfor og/eller mangler innsikt i det utviklingsarbeidet som pågår. Gapet til disse kommunene kan bli større dersom en ikke lykkes med å få de med på laget.
1.2 Presenter rapporten i ulike fora egnet for erfaringsdeling: Meld inn ønske om å presentere rapporten i ulike fora som Fag- og prioriteringsutvalget, NKF, samlinger i øvrige DigiNettverk o.l. Bygg relasjoner i disse møtene for å identifisere mulige deltakere til konstruktive arbeidsmøter for å gjennomføre anbefalte tiltak.	Resultat/gevinst: DigiVestland har kommet langt i arbeidet med å sikre godt samarbeid mellom kommunene som inngår i nettverket. Gjennom å aktivt dele erfaringer vil en styrke dette ytterligere, samtidig forsterke samarbeidet på tvers av DigiNettverk i ulike fylker. Dette vil igjen bidra til økt standardisering, erfaringsutveksling og samarbeid i tiden framover. Risiko: Manglende kapasitet i DigiVestland sin faggruppe for plan, bygg og geodata kan begrense mulighetene for å delta aktivt i arbeidet med å dele erfaringene. Dersom rapporten kun deles som et dokument vil en miste gode diskusjoner og innspill som kommer når man presenterer i egnede møteforum og setter av tid til spørsmål og svar.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
							✓

Tiltak 2: Skap felles forståelse, eierskap og engasjement knyttet til KS sitt veikart gjennom økt samhandling mellom kommune, DiBK og KS

Det er i dag god dialog på overordnet nasjonalt nivå mellom DiBK, KS og leverandører av eByggesøk og eByggesak knyttet til målbildet og gjennomføring av tiltak som skal realisere ønsket situasjon i framtiden. Det er imidlertid mindre innsikt i dette arbeidet blant de som jobber med fagområdet i kommunene i Vestland fylke. DiBK har fram til nå i stor grad overlatt ansvaret til leverandører, noe som medfører at kommunene er avhengig av egen dialog og samarbeid med leverandører. Flere kommuner gir tilbakemelding om at det er vanskelig å få tilstrekkelig prioritet for oppfølging hos leverandører.

2. Skap felles forståelse, eierskap og engasjement knyttet til KS sitt veikart gjennom økt samhandling mellom kommune, DiBK og KS	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
2.1 Avklar DigiVestland og tilhørende kommuners ønsket rolle i ny rigg for fast dialog mellom DiBK/KS og kommunene: DiBK og KS er i gang med å rigge en arena for fast dialog med kommuner der strategien er å bygge videre på strukturen til Fag- og prioriteringsutvalget. Det er ikke avklart hvordan dette skal ivareta hensynet til ulike behov i kommunene. Faggruppen bør: 1. Ta stilling til hvilke behov de ønsker dekket gjennom denne arenaen, 2. Avklare hensiktsmessige kanaler for informasjonsdeling, 3. Gå i dialog med DiBK/KS med tanke på å samskape en hensiktsmessig arena som ivaretar behovene best.	Resultat/gevinst: Bedre grunnlag for å skape felles forståelse, eierskap og engasjement som vil bidra til smidigere utvikling, jobbe i takt og i samme retning. Raskere realisering av gevinster gjennom større innsikt i mulighetsrommet. Risiko: Dersom DigiVestland tar en passiv rolle risikerer man at den nye arenaen ikke dekker kommunenes behov, noe som igjen vil medføre lavere engasjement og mindre deltakelse.
2.2 Delta aktivt i ny arena for dialog og informasjonsutveksling: Representanter i Faggruppen for plan, bygg og geodata deltar aktivt i samhandlingsarenaen. Kommuniser tydelig	Resultat/gevinst: Raskere implementering og utnyttelse av potensialet i løsningene bidrar til gevinster realiseres. Risiko: Dersom en ikke aktivt jobber med å lukke gapet mellom DiBK/KS og innsikten kommunene har, vil det i framtiden forbli et

verdien av aktiv deltakelse til kommunene, og spre informasjonen fra møtene til alle interessenter i DigiVestland-nettverket for å sikre at alle får samme informasjon og innsikt i veikartet og pågående initiativ. Oppfordre til aktiv deltakelse i regionalt samhandlingsfora (se tiltak 3) for å identifisere behov som kan meldes tilbake til DiBK/KS gjennom denne arenaen.	manglende eierskap til målbildet om heldigitalisert byggesektor hos de som til slutt er ansvarlige for å realisere dette. Liten innsikt i pågående initiativ og ny tilgjengelig funksjonalitet medfører at digitaliseringsarbeidet går sakte, aktørene i økosystemet utvikler ikke i takt, og kommunene gjenbraker ikke erfaringer og løsninger på tvers av kommuner.
---	---

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjektmål		Funksjonelt målbilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
✓		✓				✓	✓

I gjennomføringen av dette tiltaket er det viktig at DigiVestland er bevisst på arbeidet som foregår på nasjonalt nivå. Spesielt viktig at kommunene og faggruppen bruker denne arenaen til å aktivt melde tilbake sine behov og utfordringer for å støtte opp under KS sine tiltak: T-4.2 Støtte til kommunene i oppfølging av fag-systemleverandører, T-4.3 Veilede kommunene for bedre digital plan- og byggesaksprosess og T-5.2 Arbeide med skrittvis utvikling av prioriterte initiativ.

Tiltak 3: Videreutvikle DigiVestland som et naturlig sted for samarbeid mellom kommuner

Flere kommuner sliter med dialogen med leverandørene og opplever at det er vanskelig å få gjennomslag for behov for videreutvikling av løsningene sine. Gjennom økt regionalt samarbeid kan kommunene stå sterkere sammen, og gjennom bedre koordinering og prioritering av felles behov, bedre dialog med DiBK/KS (gjennom tiltak 1) blir det også lettere for leverandørene å prioritere nødvendige tiltak i tråd med nasjonale sjekklister og/eller produktspesifikasjon.

3. Videreutvikle DigiVestland som et naturlig sted for samarbeid mellom kommuner	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
3.1 Videreutvikle DigiVestland som et naturlig sted for samarbeid Videreutvikle samarbeidsfora for erfaringsdeling på tvers av kommunene. Vurder mulighet for å benytte eksisterende	Resultat/gevinst: En god arena for å stimulere til samarbeid mellom kommunene regionalt som støtter opp under deling av beste praksis og felles behov på tvers av kommuner.

fora i NKF eller via leverandørene. Etabler «samarbeidsrom» for overordnet dialog og for de som bruker samme løsning for eByggesak slik at temaene blir mest mulig relevante (Sikri, Acos, planlegger anskaffelse). For Bergen kommune bør det vurderes å etablere tilsvarende samarbeidsfora med de andre større byene som bruker TietoEvry.	Risiko: Det kan fort bli for mange arenaer å forholde seg til. Det er derfor viktig å vurdere hvilke fora det er ønskelig å videreutvikle slik at kommunene ikke må forholde seg til flere arenaer enn nødvendig. Det er også viktig å sikre god brukervennlighet og sikker deling av informasjon. Eksempelvis vil mange falle fra dersom det oppleves tungvint å logge seg på arenaer.
3.2 Etablere roller og ansvar for å drifte samarbeidsfora: Avklar hvem som kan ta en aktiv rolle i samarbeidsforaet for å sikre at foraet er verdifullt på tvers av kommuner. Dette kan f.eks. være ressurser som deltar i samhandlingsmøter med DiBK/KS (tiltak 2) og ressurser/superbrukere beskrevet i tiltak 5.1. Viktig å jevnlig dele oppdatert informasjon over pågående initiativer og status slik at informasjon når ut til alle kommuner i Vestland fylke.	Resultat/gevinst: Enklere for kommunene å holde seg oppdatert på utviklingen innen digitalisering av plan- og byggesak. Ny funksjonalitet kan raskere bli tatt i bruk og bidra til å realisere ønskede gevinster. Gjennom økt erfaringsdeling kan det bli mindre krevende å gjennomføre anskaffelser for de som fortsatt «sitter på gjerdet». Risiko: Dersom ikke samarbeidsforaet oppleves som verdifullt vil det bli liggende "dødt". Viktig å ha dedikerte ressurser som sørger for et bra aktivitetsnivå og som kan bidra til å fasilitere gode diskusjoner.
3.3 Bygg kultur for deling og samhandling på tvers av kommuner: Oppfordre kommunene til å delta aktivt med erfaringsutveksling. Del beste praksis uoppfordret, identifiser behov som kommunene sammen mener bør prioriteres. Spill dette inn til DigiVestland for koordinert oppfølging mot DiBK/KS og leverandører gjennom fora etablert i tiltak 2.	Resultat/gevinst: Gjennom økt samhandling og samarbeid kan frykten for å stå alene med «ansvar for å videreutvikle løsninger» bli redusert. Kommunene kan raskere identifisere muligheter og forbedringspotensialet i løsningene. Gjennom økt samhandling kan en raskere identifisere og dele tiltak som bidrar til økt kvalitet i søknadene som kommer inn til kommunene. Risiko: Gapet til kommuner som ikke deltar aktiv vil kunne bli større.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjektmål		Funksjonelt målbilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
✓						✓	✓

I gjennomføringen av dette tiltaket er det viktig at DigiVestland er bevisst på arbeidet som foregår på nasjonalt nivå. Spesielt viktig å se tiltaket i sammenheng med KS sine tiltak: T-4.1 Stimulere til samarbeid mellom kommunene regionalt, T-4.4 Videreutvikle KS sin

samstyringsstruktur innenfor plan, bygg og geodataområdet og T-5.2 Arbeide med skrittvis utvikling av prioriterte initiativ.

Tiltak 4: Etablere/videreutvikle samarbeidsplattform for å hjelpe mindre kommuner med anskaffelse og implementering av eByggesak

For enkelte av de mindre kommunene med lavt antall søknader og liten kapasitet (1-3 saksbehandlere) oppleves det krevende å igangsette anskaffelse av eByggesak. Det oppleves mer effektivt å fortsette med dagens prosesser. Politisk motstand mot IT-samarbeid med andre kommuner hindrer mer effektive anskaffelser, drift og forvaltning av eByggesak blant kommunene i Vestland. Gapet i teknologiutviklingen i mindre kommuner som samarbeider og de som står utenfor vil bare bli større i tiden framover med den digitaliseringstakten vi ser i dag.

4. Etablere/videreutvikle samarbeidsplattform for å hjelpe mindre kommuner med anskaffelse og implementering av eByggesak	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
4.1 Planlegg og gjennomfør arbeidsmøte med kommuner uten eByggesak: Gjennomfør arbeidsmøte i regi av Faggruppen i DigiVestland med kommuner som fortsatt ikke har anskaffet eByggesak. Målsetning for møtet: identifiser hvordan gjenstående kommuner kan/bør samarbeide med tanke på anskaffelse og implementering av eByggesak. Bruk erfaringer fra øvrige IKT-samarbeid i regionen, og vurder om disse kommunene evt. også kan inngå i eksisterende IKT-samarbeid for å sikre rask og effektiv anskaffelse og implementering av eByggesak. Gjennom samarbeid vil kommunene stå sterkere med tanke på det videre arbeidet mot heldigital byggesektor.	Resultat/gevinst: Ved å få alle kommuner over på eByggesak kan innsatsen framover brukes på å videreutvikle de digitale løsningene. Det vil da ikke være nødvendig å holde liv i løsninger som kun støtter kommuner som ikke har tatt steget over på digitale løsninger. Videre vil det være lettere å avdekke eventuelle behov som fortsatt ikke er dekket gjennom tilbakemeldinger fra ytterligere kommuner som høster erfaring med eByggesak. Videre vil dette bidra til et bedre datagrunnlag for å hente ut enda flere gevinster. Risiko: Flertallet av kommunene i Vestland har nå anskaffet og implementert eByggesak. Gapet mellom disse og kommuner som ikke har eByggesak vil framover bare bli større. Med Altinn 3.0 kommer det ny funksjonalitet som støtter videre utvikling mot heldigital samhandling. Også de fleste ansvarlige søkere har nå tatt i bruk eByggesøk og vil forvente at kommunene støtter opp under digital samhandling. Kommuner som ikke henger med i utviklingen kan risikere redusert omdømme som følge av utdaterte arbeidsprosesser, mer arbeidskrevende saksbehandling, mindre

	standardisert saksbehandling ihht. til integrerte nasjonale sjekklister.
4.2 Opprett koordinatorrolle i DigiVestland til å bistå kommuner: I samarbeid med kommunene, vurder om det bør/skal opprettes en koordinatorrolle i DigiVestland, med tidligere erfaring fra anskaffelse/implementering av eByggesak. Tilgang til ressurser som har erfaring med anskaffelse og implementering fra før vil gjøre anskaffelse og implementering av eByggesak enklere for kommuner som fortsatt ikke har eByggesak.	Resultat/gevinst: Mer effektiv anskaffelse og implementering av eByggesak. Redusert usikkerhet knyttet til anskaffelsen for kommuner som i dag mangler kapasitet. Risiko: Politisk motstand kan gjøre det vanskeligere å lykkes med samarbeidet. Viktig å kommunisere verdien av dette tydelig til politikere for å forankre behovet og sikre støtte til gjennomføringen.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjektmål		Funksjonelt målbilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
	✓	✓	✓				✓

Tiltak 5: Revidere dagens bruk av eByggesak for å sikre at potensialet i fagsystemet tas ut og at ønskede gevinster blir realisert

Kommunene i Vestland har i dag liten oversikt over hvor vidt eByggesak brukes optimalt og om de går glipp av store gevinster som følge av at potensialet ikke tas ut. Manglende teknisk kompetanse skaper usikkerhet knyttet til om det er feil i løsningen, om systemet ikke brukes riktig eller om arbeidsprosessene/rutiner ikke er gode nok.

5. Revidere dagens bruk av eByggesak for å sikre at potensialet i fagsystemet tas ut og at ønskede gevinster blir realisert	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
5.1 Identifisere ressurser/superbrukere med interesse for digitalisering og teknisk funksjonalitet i eByggesak: Mange kommuner har i dag mindre teknisk kompetanse knyttet til eByggesak. Det anbefales derfor å ha dedikerte ressurser som utvikler tilstrekkelig kompetanse, slik at	Resultat/gevinst: Økt kompetanse og forståelse for potensiale i valgt eByggesaksløsning bidrar til at kommunene i større grad kan utnytte potensiale i den digitale løsningen, raskere identifisere og ta i bruk ny funksjonalitet, samt raskere realisere ønskede gevinster.

kommunen klarer å utnytte potensialet i løsningen, sikre god dialog med leverandører og gjør kommunene i bedre stand til å stille strengere krav til leverandør. Det anbefales at kommuner med samme eByggesaksløsning samarbeider for å sikre tilstrekkelig kapasitet. Det vil være hensiktsmessig at disse ressursene/superbrukerne deltar aktivt på arenaene beskrevet i tiltak 2 og 3.	Risiko: Det er liten kapasitet i flere av de mindre kommune. Dersom en ikke klarer å henge med vil gapet mellom kommuner som har kommet langt og de som fortsatt ikke har kommet i gang med anskaffelsen bli et problem.
5.2 Kartlegge/revidere dagens arbeidsprosesser: Påvirk DiBK, KS og KDD til å utvikle nasjonale maler basert på beste praksis som kan tilgjengeliggjøres for kommunene. Gjennomfør revisjon/kartlegging av dagens prosesser sett opp mot eksisterende muligheter og funksjonalitet i dagens eByggesaksløsning i hver enkelt kommune. Identifisere gap mellom tilgjengelig funksjonalitet og hva som brukes i dag. Identifiser tiltak som bidrar til å lukke gapene, deriblant hvor digitale løsninger kan erstatte manuelt arbeid, hvor målepunkter oppstår, eksempelvis input til eKOSTRA-rapportering, årsaker til mangelfulle søknader, med mer. Del erfaring og innsikt på tvers av kommuner slik at prosesser kan gjenbrukes og standardiseres.	Resultat/gevinst: Legger tilrette for standardiserte prosesser, standardiserte og strukturerte data som kan brukes til analyseformål, og som er sammenlignbare på tvers av kommuner. Risiko: Manglende samarbeid og erfaringsdeling på tvers av kommuner vil kunne medføre ulik forståelse av tolkning av sjekkliste og krav, samt når og hvordan kritiske datapunkter må genereres.
5.3 Implementer identifiserte tiltak og del erfaringer med øvrige kommuner, DiBK og KS i etablerte fora: Sikre at hensiktsmessige tiltak blir implementert og at gevinstene tas ut. Del suksesshistorier og erfaringer med øvrige kommuner, oppdater evt. maler	Resultat/gevinst: Raskere og økt kvalitet i saksbehandling, mer standardiserte prosesser og likebehandling. Risiko: Manglende kapasitet og nødvendig endringsledelsesarbeid kan medføre at kommuner ikke lykkes med å implementere tiltak, samt å endre måten de ansatte faktisk jobber på.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjekt mål		Funksjonelt mål bilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
	✓		✓			✓	✓

I gjennomføringen av dette tiltaket er det viktig at DigiVestland er bevisst på arbeidet som foregår på nasjonalt nivå. Spesielt viktig å se tiltaket i sammenheng med KS sine tiltak: T-1.3 Etablere strukturert digital dialog mellom kommune og sektormyndighet, T-1.5 Standardisere rapportering og tilrettelegge for bruk av eKOSTRA, T-2.3 Etablere felles definisjon og bruk av sentrale begrep/datafelter og T-6.2 Utvikle gode sammenliknende analyser av KOSTRA-data.

Tiltak 6: Øke kunnskap om eByggesøknadsløsninger i kommunene

Saksbehandlere i kommunene vet i liten grad hvordan løsningene for eByggesøk fungerer. Manglende innsikt i løsningene som søkerne bruker gjør det vanskeligere å forstå hvilke utfordringer og begrensninger disse har. Dette gjør det igjen vanskelig å gi god veiledning som bidrar til økt kvalitet i digitale søknader. Det er imidlertid stor interesse blant fagmiljøene i kommunene for å få bedre innsikt i søknadsløsningene.

6. Øke kunnskap om eByggesøknadsløsninger i kommunene	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
6.1 Planlegg og gjennomfør webinar med leverandør: Planlegge og gjennomføre korte webinarer i regi av DigiVestland der leverandører presenterer og demonstrerer løsningen sin. Viktig at det settes av tilstrekkelig tid til spørsmål og svar mot slutten av webinar. I intervjuer med Norkart, Holte, Ambita og Arkitektbedrifter har samtlige leverandører av eByggesøk bekreftet at de gjerne vil stille opp på dette. Koordinator bør på vegne av kommunene i Vestland innhente spørsmål de ulike kommunene har og sende til leverandører i forkant av webinar. Dette for at leverandør skal slippe å forholde seg til 40 kontaktpersoner i de ulike kommune, og for å sikre at de får en sammenstilt liste over spørsmål som de er forberedt på å svare på. Avklar om dette kan gjennomføres som en del av Byggsdagene til DiBK.	Resultat/gevinst: Økt innsikt i søknadsløsningene vil øke saksbehandlernes forståelse for hva som er vanskelig for søkerne i dagens løsninger. Dette vil bidra til bedre kommunikasjon og veiledning fra saksbehandler til søker, noe som kan gi økt kvalitet på søknader og redusere saksbehandlingstid. Saksbehandlere vil også få bedre helhetlig forståelse av søknadsprosessen i et ende-til-ende-perspektiv, noe som kan skape større eierskap og engasjement til forbedringsarbeid i egen kommune. Økt innsikt i løsningene vil også bidra til at det blir lettere for saksbehandlere å oppfordre søkerne til å søke digitalt. Risiko: Viktig å sikre en trygg arena for samhandling slik at det blir fokus på å øke innsikt, forståelse og samarbeid i et ende-til-ende-perspektiv. Hvis ikke kan webinarene fort bære preg av at leverandørene skal «selge»/forsvare løsningene sine og peke på andre/hverandre for ting som ikke fungerer bra i dag.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjekt mål		Funksjonelt målbilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
	✓	✓					✓

I gjennomføringen av dette tiltaket er det viktig at DigiVestland er bevisst på arbeidet som foregår på nasjonalt nivå. Spesielt viktig å se tiltaket i sammenheng med KS sine tiltak: T-6.x Tilrettelegge en uformell møteplass med leverandørene.

Tiltak 7: Lett å gjøre rett – forenkle, rydde og tilgjengeliggjør informasjon i front

Saker og regelverk er komplisert, og kunnskapsgrunnlaget hos søkerne vil alltid variere. Innsikten fra prosjektet viser at mye av informasjonen saksbehandlere i kommunene bruker til å saksbehandle, ikke er lett å finne, tolke eller er tilgjengelig for søker i det hele tatt. I tillegg er det flere dårlige og/eller utdaterte planer som er vanskelige å forholde seg til for søkerne. Intervjuer med ansvarlige søkere viser at de ofte er usikre på hva kommunen faktisk krever for å få ting godkjent. Dette medfører at de med hensikt sender inn søknader med lav kvalitet for å få returnert mangelbrev.

7. Lett å gjøre rett – forenkle, rydde og tilgjengeliggjør informasjon i front	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
7.1 Tydeliggjør kommunens forventninger ovenfor søkere Kommunene bør jobbe med å tydeliggjøre og tilgjengeliggjøre forventningene de har til søkerne slik at disse vet hvilke krav kommunen stiller til søknaden og tilhørende dokumentasjon (eksempelvis detaljnivå på tegninger). Dette kan gjøres gjennom å: 1. Etablere oversikt over alle vurderingskrav kommunen benytter i saksbehandling, inkl. interne sjekklister. 2. Sammenlign kommunens vurderingskrav mot nasjonale sjekklister og sørg for at kommunens krav er ihht. disse. 3. Synliggjør eventuelle ulike krav knyttet til ulike typer søknader. Ha fokus på hovedtyngden av saker. 4. Utarbeid en tydelig oversikt over forventninger til søknaden (ihht. regelverk og nasjonale	Resultat/gevinst: Mer transparens i saksbehandling vil spare begge sider for tid og frustrasjon, bidra til høyere kvalitet i søknadene som kommer inn, gi gevinst gjennom raskere saksbehandlingstid og gi mer tilfredse brukere på begge sider. Risiko: Manglende standardisering på tvers av kommuner vil fortsatt skape usikkerhet og frustrasjon hos søkere som forholder seg til flere kommuner. Viktig at kommunene aktivt bruker nasjonale standarder som grunnlag for arbeidet og har tett dialog med øvrige kommuner slik at forventningene kommunene har til søkerne er så like som mulig.

sjekklistene) og gjør disse lett tilgjengelig for søkerne. 5. Rydde på kommunens hjemmeside.	
7.2 Samarbeid med leverandører om å tilgjengeliggjøre planer, lokale forskrifter, kart med mer, i løsningene for eByggesøk Kommunene bør jobbe med å rydde og forenkle eksisterende planer, lokale forskrifter og kart. Dette kan gjøres gjennom å: 1. Etablere oversikt over alle planer, forskrifter og kart som brukes i saksbehandlingen. 2. Fjerne planer og forskrifter som ikke er gjeldene (dersom de fortsatt er tilgjengelige). 3. Endre/oppheve gamle og/eller utdaterte planer og lokale forskrifter der dette er mulig. 4. Sikre god kvalitet på all informasjon. 5. Tilgjengeliggjøre all informasjon som saksbehandlere benytter i saksbehandlingen for søker. 6. Samarbeid med leverandør for å få denne informasjonen inn i søknadsløsningene på lengre sikt.	Resultat/gevinst: Vil bidra til høyere kvalitet i søknadsløsningen og i søknadene som kommer inn, vil også gi gevinst gjennom raskere saksbehandlingstid og mer tilfredse brukere på begge sider. Risiko: Vanskelig å realisere ønskede gevinster fra øvrige tiltak dersom kommunene ikke lykkes med å forenkle og tilgjengeliggjøre eksisterende planer, lokale forskrifter og kart, da søkerne fortsatt vil mangle tilgang på tilstrekkelig og forståelig informasjon, som gjør det mulig å sende inn komplette søknader med tilstrekkelig kvalitet.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjekt mål		Funksjonelt mål bilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
	✓			✓			✓

I gjennomføringen av dette tiltaket er det viktig at DigiVestland er bevisst på arbeidet som foregår på nasjonalt nivå. Spesielt viktig å se tiltaket i sammenheng med KS sine tiltak: T-3.5 Undersøke mulighetsrommet for digital tilrettelegging av vedtatte reguleringsplaner innenfor gjeldende lovverk.

Tiltak 8: Bruk strukturert og standardisert data som grunnlag for å identifisere årsaker til manglende kvalitet i søknader

Få kommuner innhenter i dag statistikk og data knyttet til årsaker til mangelbrev. Det mangler også tydelige og standardiserte rutiner for kontinuerlig forbedringsarbeid knyttet til manglende kvalitet i søknader. Dette medfører at aktørene i større grad "skylder på hverandre" fremfor å sammen søke løsninger på utfordringene. Ved å bruke strukturert data for å få økt innsikt i utfordringene kommunene har, kan dette brukes konstruktivt i dialogen mot søkere, leverandører, DiBK og ansatte i kommunene for å eliminere gjentakende feil og mangler på sikt.

8. Bruk strukturert og standardisert data som grunnlag for å identifisere årsaker til manglende kvalitet i søknader	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
8.1 Avklar standardisert bruk av ny funksjonalitet og datamodeller for å sende mangelbrev i eByggesak Ny funksjonalitet for å sende mangelbrev via eByggesak er klar hos Sikri og TietoEvry. Viktig at kommunene tar i bruk denne muligheten for standardisering, slik at dataene er sammenlignbare og kan brukes til å identifisere drivere for mangelbrev. Tiltaket må ses i sammenheng med tiltak 5 for å sikre at potensialet i fagsystemet tas ut og at ønskede gevinster blir realisert. Samarbeid med leverandører for å identifisere muligheter.	Resultat/gevinst: Omforent og standardisert tilnærming til bruk av funksjonalitet som gir økt innsikt i årsaker til utsendelse av mangelbrev. Gjennom lik anvendelse, på tvers av kommuner, kan en sikre økt likebehandling gjennom å sammenligne årsaker til mangelbrev og sikre at kommunene sender ut mangelbrev for samme grad av feil og mangler (i henhold til nasjonale sjekklistor og regelverk). Risiko: Gevinstene kan forsvinne dersom hver enkelt kommune anvender funksjonalitet og oppretter egne kategorier på egen måte, ettersom dataene ikke vil være sammenlignbare. Det vil da ikke være mulig å aggregere dataene og identifisere tiltak som vil gi størst gevinst på tvers av kommunene i fylket. Leverandører vil også bruke lengre tid på å tilgjengeliggjøre funksjonaliteten til kommunene.
8.2 Still krav til leverandører om å ta i bruk strukturert data for mangelbrev Legg samlet press på leverandører om å ta i bruk strukturert data for mangelbrev. Leverandør utvikler, fornyer godkjenning og er ansvarlig for å tilgjengeliggjøre for kommunene og å gi opplæring.	Resultat/gevinst: Kommunene står sterkere sammen. Gjennom å etterspørre standardisert, ny funksjonalitet, som leverandør er forpliktet til å levere, kan utvikling skje raskere enn om leverandørene må forholde seg til hver enkelt kommune og lokale behov. Risiko: Manglende prioritering hos leverandører kan forsinke implementering av denne funksjonaliteten og hindre at kommunene lykkes med å identifisere viktige

	forbedringsområder. Dette kan igjen hindre ønsket gevinstrealisering.
8.3 Analyser data og identifiser årsaker kvalitetsavvik Analyser statistikk for mangelbrev i eByggesak. Identifiser og forstå hvorfor det er utfordringer med kvaliteten. Bruk innsikten til å utforme tiltak som vil eliminere problemet dersom det kan løses regionalt. Spill inn innsikten til DiBK ved behov, eksempelvis ved behov for bedre validering av søknad.	Resultat/gevinst: Analyse av strukturerte data vil bidra til å identifisere årsaker til hvorfor kommuner sender ut mangelbrev. Dette gjør det mulig med mer målrettet innsats og mer effektiv bruk av ressurser som jobber med forbedring. Innsiktsbasert forbedring vil blant annet bidra til økt brukervennlighet og økt andel digitale søknader med bedre kvalitet. Risiko: Manglende kapasitet og dedikert ansvar for analyse, samt manglende kultur for forbedringsarbeid kan medføre at dataene ikke blir brukt som kilde til forbedringsarbeid.
8.4 Implementer tiltak for å eliminere årsak til avvik Prioriter og implementer identifiserte tiltak som vil bidra til økt kvalitet i søknadene. Koordiner arbeidet i de ulike samhandlingsforaene beskrevet i tiltak 2 og 3.	Resultat/gevinst: Realisering av ønskede gevinster når prioriterte tiltak er implementert. Risiko: Manglende kapasitet for implementering kan føre til at engasjement og eierskap til forbedringsarbeid forsvinner. Heller ikke ønskede gevinster vil bli realisert.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjektmål		Funksjonelt målbilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
✓	✓		✓	✓		✓	

I gjennomføringen av dette tiltaket er det viktig at DigiVestland er bevisst på arbeidet som foregår på nasjonalt nivå. Spesielt viktig å se tiltaket i sammenheng med KS sine tiltak: T-6.1 Utvikle arbeidsformer og verktøy for å identifisere og synliggjøre gevinster.

Tiltak 9: Oppfordre til bruk av eByggesøk

Innsiktsarbeidet avdekket at det fortsatt er et potensiale for å øke andelen digitale byggesøknader fra ansvarlige søkere i mellomstore og mindre kommuner. Med noen få unntak er det lite som gjøres fra kommunenes side for å øke andelen digitale søknader. Vekst i andel digitale byggesøknader fra ansvarlige søkere drives primært av bransjen selv. Kun 5 % av digitale byggesøknader kommer fra private kunder. For store kommuner med eByggesak er potensialet for ytterligere økning i digitale byggesøknader først å fremst knyttet til å få denne gruppen til å søke via eByggesaksløsninger for private.

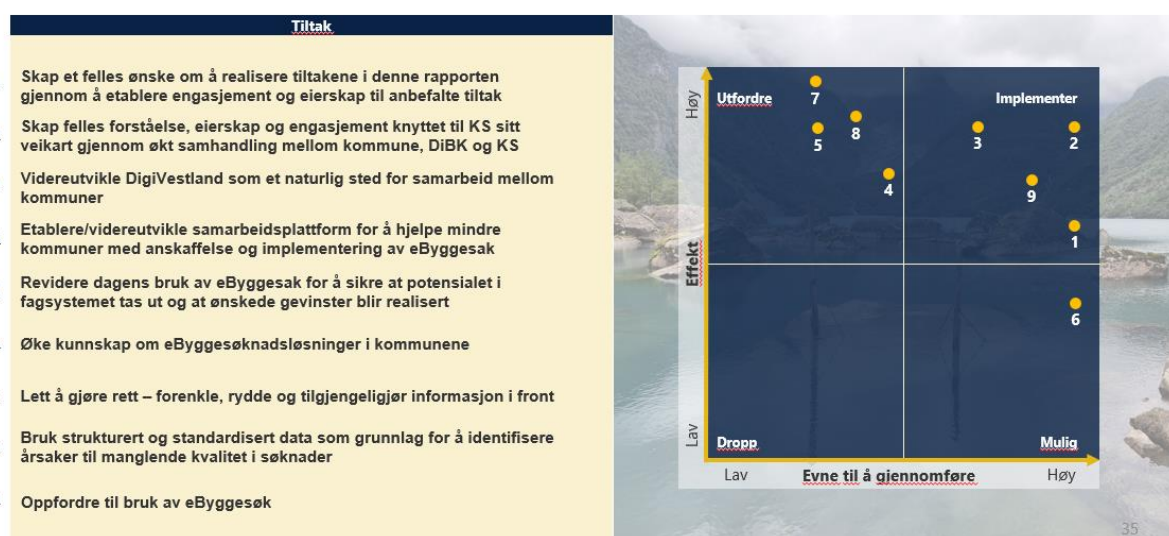
9. Oppfordre til bruk av eByggesøk	
Tiltak	Beskrivelse av forventet resultat/gevinst og risiko
9.1 Oppdatere rutiner i kommunenes veiledningsarbeid: Det er viktig at ressurser som veileder søkerne til enhver tid oppfordrer dem til å søke via digitale eByggesaksløsninger. Dette bør innarbeides i rutiner for veiledningsarbeid. Veilederne bør ha tilstrekkelig innføring i fordelene ved å søke digitalt, samt tilgang til oppdaterte maler for dette.	Resultat/gevinst: Økt bevissthet på bruk av digitale søknadsløsninger i et ende-til-ende-perspektiv hos saksbehandlere, økt engasjement og eierskap til å forbedre prosessene i retning av heldigital samhandling, bedre veiledning av søkerne gjennom økt bevissthet/kunnskap om eByggesøk, økt andel digitale søknader og økt kvalitet i søknadene som kommer inn. Risiko: Manglende digitalisering i egen kommune gjør veiledere mindre bevisst på å oppfordre søkere til å søke digitalt.
9.2 Legg press på kommunene om å selv bruke eByggesøk For å bygge erfaring og egen innsikt er det viktig at kommunene selv tar i bruk eByggesøk. Til tross for at kommunene ønsker at ansvarlige søkere skal bruke disse løsningene viser innsiktsarbeidet at det usikkert hvor vidt kommunene selv gjør dette i egne prosjekter.	Resultat/gevinst: Førstehåndserfaring med bruk av eByggesøk, økt andel digitale søknader, bruke innsikt til å foreslå forbedringer og øke kvalitet på søknader. Risiko: Kommuner som selv ikke bruker løsninger de ønsker at søkerne skal benytte, sender ut signal om at «det ikke er nødvendig å søke via eByggesøk». Det er viktig å gå foran som et godt eksempel for å inspirere andre til å følge etter.
9.3 Ta i bruk insentiver til å søke via eByggesøk Vurder å stenge mulighet for ansvarlige søkere å søke via epost, gå i dialog med DiBK om muligheter om å innføre krav om bruk av eByggesøk for å bli sentralt godkjent som «Ansvarlig søker». I tillegg kan kommunene vurdere om de skal betale søknadsgebyret for private søkere som bruker eByggesøk.	Resultat/gevinst: Økt andel digitale søknader, raskere saksbehandlingstid og økt kvalitet i søknadene. Risiko: I mange kommuner er det «kort avstand» til politikere og innføring av begrensninger kan skape støy, som igjen medfører politisk motstand. Viktig at DiBK/KS fortsetter arbeidet med på påvirke det politiske landskapet, sammen med fagmiljøene.

Tiltaket forventes å ha en effekt på følgende målsetninger i dette prosjektet og/eller målsetningene i KS sitt veikart:

Prosjekt mål		Funksjonelt mål bilde			Arbeidsmetoder og samhandling		
Øke kvalitet i søknader	Øke andel digitale søknader	Heldigital samhandling	Strukturert data-grunnlag	Bruker-vennlighet	Pris-finansierings og insentiv-modeller	Smidig utvikling	Støtte og opplæring
✓	✓	✓		✓			✓

5.0 Veien videre

Det anbefales at faggruppen for plan, bygg og geodata i DigiVestland, sammen med kommunene i Diginettverket starter arbeidet med foreslåtte tiltak høsten 2024 for å sikre momentum og videre engasjement i forlengelse av prosjektet. Det er et stort engasjement og interesse rundt arbeidet som er gjort i prosjektet, og DiBK og KS har nylig iverksatt tiltak for å øke dialogen med kommunene. Basert på innsiktsarbeidet har prosjektet anbefalt 9 ulike tiltak, med totalt 22 deltiltak. Noen av tiltakene som er foreslått forventes å ha en høyere effekt (mulige gevinster), samtidig som de vil kreve ulik grad av kompetanse og kapasitet i faggruppen og/eller kommunene. For tiltakene som er mer krevende/komplekse er det viktig at DigiVestland utfordrer seg selv, DiBK/KS, kommunene og leverandører for å sikre at alle evner å jobbe i takt og i samme retning i tiden framover. Figuren under viser en initiell vurdering av forventet effekt og aktørenes evne til å gjennomføre som prosjektet har utført. Dette må imidlertid diskuteres videre i faggruppen og i dialog med kommunene framover med tanke på sikre et felles eierskap til tiltakene og et felles ønske om å gjennomføre disse.

Figur 9: Initiell vurdering av forventet effekt og aktørenes evne til å gjennomføre

Tiltakene som er identifisert vil samlet sett kreve en del ressurser og kapasitet fra faggruppen og kommunene. Det er derfor viktig å prioritere tiltakene som faggruppen og kommune vil gi en best effekt, og som er realistisk å gjennomføre. Alle er imidlertid viktig for å lykkes med å øke andelen digitale byggesøknader og kvaliteten i disse. Figuren under viser de 22 deltiltakene i form av et veikart med fordeling av tiltakene utover i tid, samt hvem som bør eie tiltakene (Faggruppen i DigiVestland vs. kommunene i nettverket).

